

Osemnajstkrat več umetnih gnojil

Stara miselnost se umika napredku tudi na vasi, v kmetijstvu, kjer ima sicer še vedno najkrepkejšo korenino. V draga-tiški kmetijski zdruzi se zbira čedalje več kmetovalcev, ki vidijo možnost lastnega gospodarskega napredka le v tesni po-zvezi v kmetijski zdruzi. Zadruga združuje že 78 odstotkov vseh kmetijskih gospodarstev na tem območju in šteje 276 članov. V enem letu se jih je na novo vpisalo 32.

Lani je zadruga kar dobro gospodarila. Nad 2.000.000 din je znašal ob letu čisti dohodek. Zadruga ga bo koristno upo-rabila za povečanje kmetijske proizvodnje. Od zadrugarstev in drugih kmetovalcev je odkupi-la za dobrih 32 milijonov din presežkov. To pomeni, da so znašali dohodki posameznega gospodarstva iz odkupov po-vprečno 82.000 din. Če bi bil hranilno-kreditni odsek bolj de-laven, bi se lahko dvignile tudi vloge. Tako pa ima ta odsek le 59 vlagateljev s 650.000 din vlog.

Tekmovanja za večji pridek krompirja se je udeležilo 32 zadrugarstev. Največji donos je bil 43.000 kg na hektar. Za večje pridelke krompirja jih je tekmovalo še več. Pri krompiru so dosegli najvišji pridelek 7.800 kg na hektar. Za začetek kar lepi uspehi sodelovanja v proizvodnji. K temu je veliko pripomoglo izbrano seme, ki ga je priskrbelo zadruga, in pa značajna uporaba umetnih gnojil.

gatuški zadrugarstvi, predvsem o gospodarskem načrtu za leto in za daljša obdobja. Prvenstvena naloga je nadaljnja razširitev pogodbenega sodelovanja med zadrugarstvi in zadrugo za povečanje hektarskega donosa. Za vsako vas bi bilo potrebno posebej izdelati načrt setve in doseči sporazum med kmeto-valci, da bi uvedli kolobarje-nje. Lani je bilo zgrajeno le eno gnojilišče, kredita za ta na-men pa je bilo več.

Se je veliko steljnikov, ki jih je treba zorati in spremeniti v plodno zemljo, kot so to storili pred leti s 50 hektari. Za na-predk sadjarstva je veliko za-znamanje, storjeni so pa šele prvi koraki. Do konca leta bo-djo imeli 5,5 hektarov urejenih sadovnjakov. Odbor vodne skupnosti naj bi prav tako pričel de-lati. Z regulacijo potoka bi lah-ko znatno izboljšali donos trav-nikov.

MEDNARODNI LESNI SEJEM — pomembna gospodarska prireditev v Ljubljani

Ker ima Slovenija izmed vseh republik v naši državi najmočnejše razvito lesnopredelovalno industrijo, ker proizvodnja stalno narašča in se tako tudi iz-voz lesa in lesnih proizvodov

močno povečuje, vlada že sedaj veliko zanimanje za mednarodni lesni sejem, ki bo od 22. maja do 6. junija na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Sicer pa je Ljubljana, kjer bodo tudi nada-lje vsi lesni sejmi, že priznana središče mednarodne lesne tr-govine.

Veliko zanimanje za ta sejem vlada zlasti med tujimi razstav-ljenci, kar je razumljivo, če pomislimo, koliko hitro se razvija lesna industrija in ji je pri tem razvoju potrebno vse več moder-nih tovornih strojev. Teki stro-ji, domače in tuje izdelave, bodo razstavljeni na sejmju v velikem številu, pokazano bo pa tudi kako delujejo.

V okviru sejma, ki ima namen prikazati gospodarjenje z goz-dnim bogastvom in seznaniti inter-ese s peštrimi izdelki raznih vrst lesa, lesnih polizdelkov in končnih izdelkov, bo še lovska razstava, da bo sejem čimbolj zanimiv.

Zato ne bo odveč, če opozori-mo delovne kolektive, šolska vodstva, mladinske delovne bri-gade in druge, ki pripravljajo majski izlet v Ljubljano, naj imajo v načrtu ogled tega zani-mivega sejma.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Najbolj zanimiva, najbolj kričeča in najbolj divja razprava je bila prejšnji teden v zahodnonemškem parlamentu. CDU — vladajoča krščansko demokra-tična unija z Adenauerjem na čelu je naposled prišla s pravo barvo na dan: Hočemo atomsko orožje za zahodnonemško vojsko. Čeprav se CDU zave-da, da ima večino v parlamentu, se je na to razpravo o obrambni politiki izredno skrbno pripravila. Sklenila je, da bo uveljavila svojo koncepcijo obrambne politike, naj opozicija in javnost storita kar koli.

Takih prizorov v zahodnonemškem parlamentu menda še ni bilo. Vlado poslanci so razbijali po klopih in celo množično zapustili dvorano, ko je neki socialno demokratiški poslanec dejal, da ga govori obrambnega ministra Straussa spominja na Goebbelsove argumente. Čeprav je bila obravnava trenutno prekinjena, je gotovo, da bodo vladni poslanci izsilili svojo zahtevo, ker imajo pač več glasov. Med tem pa skušajo so-cialni demokrati ob podpori sindikatov razburkati javno mnenje, da bi to vplivalo na vlado in CDU. Naj bo kakor koli, orožje nemške vojske z atom-skim orožjem lahko pomeni samo ne-varnost za mir ne samo v Evropi, ampak tudi na svetu. Ta ukrep bo po-sebno neugodno odmeval v tistih drža-vah, ki so bile žrtve nacistične agresije v drugi svetovni vojni. Toda vse kaže, da se Adenauer in njegova stranka za to ne menita. In to prav v času, ko svet pričakuje na obeh straneh spravljivo

potezo, da bi lahko prišlo čim prej do sestanka poglavarjev držav na najvišji ravni in do popuščanja mednarodne napetosti. Vsiiljuje se sum, da se Ade-nauerju prav zato mudi za atomsko oro-žje, v katerem bi njegova obrambna politika postala nemogoča. To pa pomeni, da je njegova politika naravnost naperjena proti temu popuščanju.

ATOMSKO OROŽJE Z NEMCE

V ZDA se še vedno nadaljuje re-cesija oziroma gospodarska depresija, ali z drugimi besedami povedano: brezpo-selnost še vedno narašča. Vlada je vzne-mirjena in predsednik Eisenhower se je že posvetoval s svojimi finančnimi svetovalci, da bi predlagal znižanje dav-kov, kar naj bi spodbudilo gospodarsko dejavnost in znižalo število brezposelnih. Trenutno še niso sprejeli nobenega sklepa, ker so mnenja močno deljena. Številni gospodarstveniki in finančni strokovnjaki namreč zatrjujejo, da vzrok za krizo ni v previsokih davkih, ampak tiči drugje. Sicer pa kje bo vlada našla denarna sredstva za povečane izdatke za obrambo in za druge namene, če bo znižala davke? Ta kriza je tem bolj neprijetna, ker so Američani pre-pričani, da Sovjetska zveza zdaj vodi v oroževalni tekmi s svojimi sputniki in medcelinsko raketo.

Na Daljnem vzhodu v Indoneziji je položaj napet in neugoden, čeprav smo zdaj priča odličnim akcijam osrednje vlade, ki je poslala svoje čete na Su-matro delat red. Ko bi šlo samo za no-tranje razpirje, ne bi bilo tako hudo. Ničče ne dvomi, da ne bi bila osrednja vlada prej ali slej sposobna napraviti red deloma s silo deloma s kompromi-som. Toda vse kaže, da so se v zadevo vmešale tuje sile. Indonezijska vlada misli zdaj protestirati pri Cankajskovi vladi na Formozu, ker je ta poslala orožje upornikom. Za Cankajškom pa najbrž stojijo ZDA. To domnevo potrjuje nespretno in neumne izjave ameri-škega zunanjega ministra Dullesa, ki si je po besedah indijskega časopisa »Times of India« menda zastavil za na-logo, da pomaga upornikom s »križar-sko vojno«. Washington je dovolj jasno povedal, da so njegove simpatije na strani upornikov. To pa se ni zgodilo zato — da spet citiramo »Times of India« — ker je Sukarno komunist, ampak ker je Sukarno vodil izvenblo-kovsko politiko. »Kdor pa ni z nami, je proti nam!« To je očitno geslo ameri-škega zunanjega ministra Dullesa.

Vse kaže, da bo Dulles prešel v zgo-dovino kot najbolj neprijubljen ameri-ški državnik — v tujini. Ni ga menda človeka v tujini, v številni ameriške diplo-mate zunaj, ki ne bi vsaj nekakrat m-d Dullesovim ministrom v zvezi z Indonezijo nad njegovimi napakami in želeli, da bi bil na krmilu ameriške zunanje poli-tike drug človek.

Naš obisk

»Veš Milica, sem ti prišel povedat, da si v odboru za kuhanje čaja, je malce hu-domušno pozdravil tovariš Benčič, ko je vstopil v pi-sarno okrajnega odbora Rdečega križa. « Za brigadirje bo namreč treba pri-praviti vroč čaj, ko bodo prišli v torek zjutraj na ve-liki miting... »

In tako sem nehote pri-stoval tudi jaz premu sestanku odbora za kuhanje čaja. Tovarišica MILI-CA ŠALI je znana kot do-bra organizatorica. Čeprav ima pri svojem delu na okrajnem odboru polne ro-ke dela, bo za brigadirje rada pomagala.

Pri Rdečem križu dela že od leta 1949. »Taktak je bilo težko,« mi je pripovedo-vala, »in ko sem nastopila službo, sem bila razočarana. Rdečega križa ni nihče upo-števal in smatrali so nas za nekakšno bežavsko organi-zacijo. Potem smo pridobili ljudi, ki so se zavzeli za Rdeči križ in počasi smo dobili med Dolenjci zaupa-nje in spoštovanje. Danes smo s svojim programom že v veliko pomoč zdravst-venim službam. S podmladkom imamo v okraju skoraj 21 tisoč članov... »

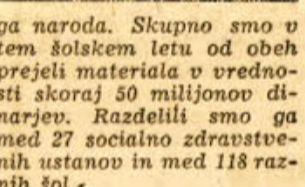
V pisarni RK je vedno živahno in tovarišica Mili-ca, ki je tajnica okrajnega odbora, je morala med po-govorom odpraviti zdaj tega zdaj drugega. Nekdo se zanima, kako se počuti njen sinček, ki ga je s pomočjo RK postal v okrevališče, drugi vprašuje koliko mleka v prahu in sladkorja za mesec april dobila nj-hova šolska kuhinja, tretji ... in spet sva lahko nade-jevala.

»Veliko je bilo napravlje-nega na področju malih asanacij in tudi krudajal-ska akcija je lepo uspela. Posebne uspehe ima naša zdravstveno-nrosvetna komi-sija, ki s kinoprojektom-jem in diafilmi opravlja pravo poslanstvo na deželi.

Po vaseh se na naša pre-davanja zbere več ljudi kot na katerekoli druge prire-ditve!«

»Kako pa CARE pomoč?«

»Za pomoč šolam in zdravstvenim organizaci-jam dobiva Rdeči križ po-moč od svetovne CARE or-ganizacije in od ameriške-liko miting...«

ga naroda. Skupno smo v tem šolskem letu od obeh prejeli materiala v vredno-sti skoraj 50 milijonov di-narjev. Razdelili smo ga med 27 socialno zdravstve-nih ustanov in med 118 raz-nih šol... »

»Ali ste zadovoljni s po-klincem?«

»To delo me zelo veseli, čeprav je včasih kdo siten in se pritožuje, če ne dobi od Rdečega križa vsaj de-setkrat toliko kolikor je plačal članarino. Prav ne-rodno mi je, kadar prosjači tak, ki sem zanj prepriča-na, da ni potreben... Dane-s lahko že s ponosom po-gledamo na dosežene uspe-še,« potem se mi je na-smehnila, »ne maram, da bi izvenelo kot samohvala, toda s požrtvovalnim odbo-rom, s požrtvovalnimi akti-visti na terenu ter z nako-tnostjo družbenih organi-zacij in ljudske oblasti je bilo res veliko narejene-ga...«

KAKO SMO VOLILI

V občini Trebnje sta dopoldne zlasti tekmovala sektorja Veli-ka Loka in Catež. Prvi so za-ključili volitve na volišču Ško-vec in Mala Loka. Tudi na voliš-ču v Trebnjem je večina voliv-cev glasovala v dopoldanskih urah. Mladinci in mladinke de-vočnih brigad so v Trebnjem in v Veliki Loki volili že v jutra-njih urah. Mladinci iz naselja »Rade Končar« v Korenitki so šli po volitvah na delo.

Poročila, ki so prihajala do-poldne iz volišč Knežja vas, Dolga njava, Vrhnovo, Zagorica, Dečja vas in še nekaterih, niso bila razveseljiva. Udeležba na voliščih je bila tod dopoldne majhna. Pozneje se je pokazalo, da so bila poročila stara in ne-popolna. Popoldne so se šte-

vilke udeležbe tudi na teh voliš-čih hitro dvigale. Z malimi iz-jemami so se volivci v trebanjski občini udeležili volitev.

V občini Kostanjevica — Pod-bočje so prvi zaključili volitve s 100-odstotno udeležbo v Do-bravi. Za vso občino pa po-privreje dopoldne ni bilo zado-vojljivo. V vaseh pod Gorjanci je bilo precej snega, drugod pa prav tako veliko blata, kar je oteževalo prihod oddaljenih volivcev, vendar so tudi v tej občini z močnejšo udeležbo po-poldne pokazali veliko držav-ljansko zavest. Take udeležbe na volitvah v teh krajih gotovo še ni bilo.

Na občinskem volilnem štabu v Šentjerneju so se jezili le na nekatere vase pri Škocjanu. V

Dolah, Stari Bučki, Stari vasi, Grmovljah in še nekaterih va-seh je kot skoraj pri vsakih vo-litvah bila tudi tokrat udelež-ba povprečno najmanjša. V dru-gih predelih šentjernejske obče-ne je bila udeležba izredno lepa. Prvi so zaključili v Šen-tjoštu. Popoldne po 15. uri so pričele prihajati komisije iz posameznih volišč z volilnim materialom, ker so končali predčasno. Komisija iz Cdraž, kjer so med prvimi v šentjer-nejski občini zaključili volitve s 100-odstotno udeležbo, je na-ložila skrinjice in gradivo kar na kolesa ter odpeljala vse ob-činski volilni komisiji.

OBVESTILO

OLO Novo mesto — Tajništvo za notranje zadeve — obvešča vse upravitaje in lastnike motornih vozil, da bodo redni letni tehnič-ni pregledi motornih vozil za okraj Novo mesto od 2.—11. aprila, po sledečem vrstnem redu:

Tovarni avtomobil in njihovi priklopniki:
2. 4. od reg. št. S-215 do 3022,
3. 4. od reg. št. S-3023 do 3748.

Osebnih avtomobilov:
4. 4. od reg. št. S-109 do 3593,
5. 4. od reg. št. S-3594 do 9241.

Motorna kolesa:
7. 4. od reg. št. S-304 do 3699,
8. 4. od reg. št. S-3700 do 11370.
8. 4. vseh vrst traktorjev in nji-hove priklopnice.

10. 4. avtomobil, specialna, rešil-na in gasilska vozila.
11. 4. bodo tehnični pregledi za vse vrste motornih vozil bivšega okraja Crnomelj v Crnomlju od 6. do 14. ure.

Tehnični pregledi bodo po na-vedenem vrstnem redu vsak dan, razen v nedeljo od 7. ure do 13. in od 14.—18. ure. Za biv. okraj Crnomelj pa v času, kot je nave-deno.

V Novem mestu bodo pregledi v Jerebovi ulici in na cestni Tra-ctevni Crnomlju pa pred Tractevnim domom.

Na tehnične pregled morajo biti pripeljana tudi tista vozila, ki so bila tehnično pregledana za leto 1956, zaradi vojne eviden-ce.

Tehnični pregledi bodo po toč-no določenem razporedju, ki ga je treba strogo upoštevati.

Sprememb v takšni m.

Iz pisarne Tajništva

Razpis javne dražbe

Občinski ljudski odbor Crno-melj razpisuje na podlagi 33. člena zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Ur. l. FLRJ št. 26-54) in 4. člena odloka o postopku pri prodaji hiš iz SLP na območju občine Crnomelj (Ur. vnestnik okraja Novo mesto št. 7-36)

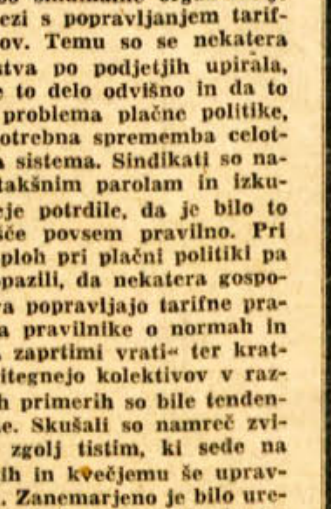
JAVNO DRAŽBO
nepremičnin splošnega ljudskega premoženja, ki bo 3. aprila 1956, ob 8. uri v sejni dvorani OBLO Crnomelj

Na dražbi bodo prodane sledeče nepremičnine:
1. Parc. št. 1475 — pašnik v iz-meri 39,99 a prip. k zkv. 507 k. o. Talčji vrh. Cenilna vrednost je 5.398 din.
2. Parc. št. 579 — stavbišče (ru-ševina) v izmeri 31 kvadratnih metrov, parc. št. 1675 — travnik v izmeri 7,55 a, parc. št. 1677 — travnik v izmeri 9,24 a, in parc. št. 1678 — travnik v izmeri 9,21 a, vse pripisane k zkv. št. 326 k. o. Talčji vrh. Cenilna vrednost je 18.897 din.
3. Parc. št. 2124 — travnik v izmeri 24,26 a prip. k zkv. št. 329 k. o. Talčji vrh. Cenilna vrednost je 9.706 din.
4. Parc. št. 2152-1 — njiva v izmeri 30,86 a in parc. št. 2152-2 — pašnik v izmeri 2,41 a, obe prip. k zkv. št. 326 k. o. Talčji vrh. Cenilna vrednost je 25.816 din.
5. Parc. št. 170 — stavbišče v izmeri 0,43 a in parc. št. 173 — stavbišče v izmeri 0,50 a, obe prip. k zkv. št. 1096 k. o. Talčji vrh s stanovanjsko hišo v Rodinah, ki je zidana iz kamna in krita z

opeko. Cenilna vrednost je 160.000 din.
6. Parc. št. 1371 — travnik v iz-meri 46,22 a in parc. št. 1529 — travnik v izmeri 9,86 a, obe prip. k zkv. št. 1096 k. o. Talčji vrh. Cenilna vrednost je 18.832 din.
7. Parc. št. 2349-2 — njiva v iz-meri 22,95 a prip. k zkv. št. 1128 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost je 34.423 din.
8. Parc. št. 1934-1 — vinograd v izmeri 5,83 a, in pašnik v izme-ri 4,55 a, prip. k zkv. št. 408 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost je 4.753 din.
9. Parc. št. 1819 — njiva v izme-ri 3,17 a prip. k zkv. št. 79 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost je 4.753 din.
10. Parc. št. 1813 — vinograd v izmeri 1,91 a, parc. št. 1815-2 — vinograd v izmeri 11,27 a, in tra-vnik v izmeri 5,21 a, in ruševina v izmeri 35 kvadratnih me-trov, vse pripisane k zkv. št. 397 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost znaša 51.651 din.
11. Parc. št. 2029 — travnik v izmeri 3,47 a prip. k zkv. št. 1054 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost je 6.500 din.
12. Stp. št. 50 — vinska klet, parc. št. 489 — vinograd v iz-meri 11,76 a, parc. št. 495-2 — pašnik, vse prip. k zkv. št. 1193 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost je 304.023 dinarjev.
13. Parc. št. 502-2 — vinograd v izmeri 5,60 a, prip. k zkv. št. 1179 k. o. Maverlen. Cenilna vred-nost je 22.400 dinarjev.
14. Parc. št. 2099-1 — njiva v izmeri 4,61 a, prip. k zkv. št. 572 k. o. Maverlen, parc. št. 2102 — travnik v izmeri 3,22 a, prip. k zkv. št. 309 iste k. o. parc. št. 2104-2 — njiva v izme-ri 27,23 a, parc. št. 2105 — tra-vnik v izmeri 34,17 a, parc. št. 2106 — njiva v izmeri 3,34 a, vse tri prip. k zkv. št. 919 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost je 35.940 dinarjev.
15. Parc. št. 1566-2 — travnik in parc. št. 1570 — travnik v izmeri 3,81 a, obe prip. k zkv. št. 710 k. o. Maverlen. Cenilna vred-nost je 23.310 dinarjev.
16. Stp. št. 163 v izmeri 22 m2 prip. k zkv. št. 383 k. o. Ma-verlen, zidnica v razpadajočem stanju. Cenilna vrednost je 17.200 dinarjev.
17. Parc. št. 1532 — vinograd v izmeri 19,17 a, prip. k zkv. št. 383 k. o. Maverlen. Cenilna vred-nost je 124.190 dinarjev.
18. Stp. št. 137 v izmeri 43 kvadratnih metrov prip. k zkv. št. 37 k. o. Maverlen — zidnica v raz-padu, stanju. Cenilna vrednost je 35.900 dinarjev.
19. Parc. št. 1417-1 — vino-grad v izmeri 20,24 a, prip. k zkv. št. 37 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost je 141.610 dinarjev.
20. Parc. št. 1341 — travnik v izmeri 5,72 a, in parc. št. 1542 — travnik v izmeri 13,88 a, obe prip. k zkv. št. 598 k. o. Dobliše. Cenilna vrednost je 19.600 dinar-jev.
21. Parc. št. 2524-2 — travnik v izmeri 4,27 a, prip. k zkv. št. 560 k. o. Maverlen. Cenilna vred-nost je 5.405 dinarjev.
22. Parc. št. 1559 — vinograd v izmeri 11,42 a, prip. k zkv. št. 1196 k. o. Maverlen. Cenilna vred-nost je 85.780 dinarjev.
23. Parc. št. 1440 — vinograd v izmeri 9,37 a, prip. k zkv. št. 560 k. o. Dobliše. Cenilna vred-nost je 29.110 dinarjev.
24. Parc. št. 1400-1 — vinograd v izmeri 9,21 a, in parc. št. 1400-2 — njiva v izmeri 20,78 a, obe pripisani k zkv. št. 675 k. o. Maverlen. Cenilna vrednost je 59.800 dinarjev.

Dosejani najemniki nimajo predkupne pravice razen pod toč-ko 5. tega razpisa. V dražbi sode-lovati ima pravico vsak držav-ljan FLRJ. Varsčina znaša 10 od-stotkov izključne cene, katero je potrebno izplačati eno uro pred početkom dražbe na računovod-stvu OBLO. Interesenti dobe vsa pomenila o dražbi vsak torek, čer-terek in soboto na OBLO, soba št. 5. Občinski ljudski odbor Crnomelj

NAJPRED PRED SVOJIM PRAGOM

»Ja, Jaka, kaj pa tako vno-to pometas pred hišo že celo uro?«
»Veš, popoldne imamo sestanek, pa bi rad kritiziral neka-tere v podjetju...«

Notranjepolitični tedenski pregled

Mogočna politična manifestacija

»Lahko rečemo, da so se današnje volitve za splošni zbor zveze in repu-bliške skupščine spremenile v eno naj-mogočnejših političnih manifestacij.« — je dejala v nedeljo zvečer prek Radia podpredsednica SZDL Slovenije tovari-šica Vida Tomšič. Čeprav so podatki o udeležbi v času, ko to pišemo še vedno nepopolni, v nekaterih republikah manjkajo poročila številnih občin in okrajev, lahko govorimo o izredno ve-liki udeležbi. Kot rečeno marsikje še nimajo poročil. Tako v Črni gori do po-nedeljka zvečer niso utegnili zbrati vseh poročil, ker je v teh krajih od sobote naprej divjalo snežno neurje in naneslo ponekod celo več kot dva metra snega. No, tudi take vremenske prilike niso vplivale na volilno udeležbo v drugih republikah, kajti zbrani podatki govor-e, da je udeležba pressegla 90%.

Po podatkih iz Slovenije je v naši republici glasovalo 92,65% volivcev. V okraju Celje se je udeležilo volitev 93,79% volivcev, v Gorici 96, v Kopru 95,5, v Kranju 93,1, v Ljubljani 95,60, v Mariboru 92,17, v Murski Soboti 94, v Novem mestu 92,85, v okraju Trbovlje pa je glasovalo 93% vpisanih volivcev. Od 1 milijona 37 tisoč 325 vpisanih vo-livcev je v nedeljo oddalo svoje glasove za predlagane kandidate 961.134 držav-ljanov. S tako množično udeležbo na vo-litvah so volivci potrdili prehojeno pot kot tudi načrte za bodočnost, katere bo-od uresničevali novozvoljena zveza in republiške ljudske skupščine. Volitve so

potrdile zavest upraviljavcev ter njihovo odlično voljo, da utrjujejo in vodijo svojo domovino k še večjim gospodar-skim in družbenim uspehom. To potrjuje končno tudi podatki, oziroma primerjavanja s prejšnjimi volitvami. Leta 1953 je glasovalo za republiško skup-ščino 86% volivcev, za kandidate zveze skupščine pa 90,1% volivcev Slovenije. Oktobra lani se je udeležilo občinskih volitev v Sloveniji 84,2% volilnih upra-viljavcev. Te dni pa so posebna volilna telesa izbrala še poslance za zvezni in republiški zbor proizvajalcev. S tem smo zaključili volitve in četrtič po osvo-boditvi izvolili svoje najvišje predstavn-niške organe, ki jih čakajo z izvajanjem perspektivnega gospodarskega načrta in predvidenega še bolj poglobljenega uv-ejavljanja neposrednih demokratičnih pravic državljanov prek organov druž-benega samoupravljanja in delavskih svetov velike in odgovorne naloge.

V soboto in nedeljo bo v Ljubljani tretji redni letni republiški občni zbor Zveze sindikatov Jugoslavije za Slove-nijo. Delegati so že te dni dobili obširno poročilo o delu sindikatov v Sloveniji, na samem občnem zboru pa bodo poda-na štiri poročila, o katerih bodo pozneje delegati razpravljali v posebnih komi-sijah. Iz poročila povzemamo, da je bilo lani zaposlenih v Sloveniji 399.106 oseb, od tega pa jih je bilo včlanjenih v sindi-kate 292.808, to pomeni 73,4%. Od leta 1956 pa do leta 1957 je naraslo število zaposlenih za 6%, medtem ko se je šte-

Vsaj ob nedeljah

Marsikatera pomanjkljivost voznega reda doljenjske želez-nice je bila v zadnjih letih že popravljena, še vedno pa bi bilo mogoče izboljšati zveze, na račun katerih je prikrajšana pred-vestem Bela krajina pa tudi ostala Dolenjska.

Vlak št. 6518, ki pride v Ljubljano ob 20.24, je zadnja dneva-n zveza Dolenjske z glavnim mestom Slovenije. Iz Metlike odhaja ob 16.00, iz Črnomlja ob 16.35, iz Novega mesta pa ob 17.50. Kot kaže je namenjen bolj službenim potnikom, ki popo-daj navadno nimajo pri nas kaj več opraviti, kot pa domačim, ki bi se radi vračali v Ljubljano čim pozeje. To velja še posebno za nedeljo. Kako naj rečimo človek iz okolice Crnomlja koristi nedeljsko karto, ko s prvim jutranjim vlakom (ki ima redno zamudo) pride domov šele okrog 10. ure, na po-vratek pa mora praktično misliti že kar kmalu po kosilu? Tako se mu res ne izplača priti domov za dobri dve uri, pa tudi izletnik ne bo pri teh pogojih prišel sem dol. Nujno je, da vsaj ob nedeljah vlak št. 6532, ki odhaja iz Metlike ob 19.54 in pride v Novo mesto ob 21.37, pelje še naprej do Ljubljane.

Brez škode bi tudi izostal eden od prvih dveh jutranjih vlakov, ali pa naj bi drugi odpeljal iz Novega mesta uro in pol pozneje, še posebno sedaj, ko bo vlak št. 6514 baje vozil po-zeje in prišel v Ljubljano šele okrog 10. ure dopoldne. Ta drugi jutranji vlak (št. 6529) bi potem lahko vozil vsaj od Metlike, kajti Bela krajina in Dolenjska potrebujeata vlak, ki bi pripeljal v Ljubljano ob pol osmih zjutraj.

Poseben problem so tudi zastoji v Grosupljem, kjer se kri-žajo včasih štiri vlaki. S primerno spremembo voznega reda bi se dalo to popraviti. Na nek način, pa čeprav z uvedbo pospešenega vlaka, bi bilo treba skrajšati potovanje vsaj en-krat dnevno, saj povprečna potovalna hitrost 25 km/h, ki jo razvije »Dolenjske, skoraj ne bi bila v čast niti kolesarju... »

Važna pridobitev za Novo mesto pa je vsekakor nočni mo-torni vlak z odhodom 22.42 iz Ljubljane in s povratkom 00.44 v Ljubljano.

Prepričani smo, da bi z dobro voljo železničarji lahko ustro-žili potnikom tudi s odpravo omenjenih pomanjkljivosti.

UTRINKI Z NEDELJSKIH VOLITEV V BELI KRAJINI

»Prišel sem kar sam«

Je dejal štirindevdesetletni Stefan Mavsar na Gornji Paki

Naj Mercedes drži proti Gorjancem. Vse je prekrilo s tanko plastjo novega snega. Hitimo skozi vasi; povsod mlaji z zastavami, lepo okrašena volišča. Se malo in že smo v Beli krajini.

Prehitevamo moške in ženske, ki odhajajo na volišča. Metlika. Zvočniki igrajo in pripovedujejo prva jutranja poročila o volitvah. Lepo okrašena volišča. S preprogami pregrnjene mize. Nekaj volilcev pravkar voli. Obrazi članov okrajnega odbora so nasmejani.

Gradac ima ob devetih štiridesetodstotno udeležbo. Po vseh voliščih dobro razpoloženje. Volivci so navdili že v prvih jutranjih urah. Vsi volilni odbori napovedujejo dober rezultat.

Kurirji na motornih kolesih prenašajo poročila, pa tudi peš. Sneg je. Vasi v hribih so težko dostopne. V občinskem volilnem štabu Crnomelj nestrpno pričakuje poročila iz takšnih področij.

Mladina se je na vseh voliščih lepo odzvala, posebno tisti, ki danes prvič volijo. In tudi žene. Povsod so volili večina dopoldne in marsikje prekosile moške. Ženskim organizacijam menda res pripisujejo premajben političen pomen.

Tam, kjer so sole, so volišča večina v njih in tudi najlepše so okrašena. To je v mnogočem zasługa učiteljstva. Na Taškem vrhu je JLA okoli šolskega poslopja napeljala štiri zvočnike; glasba odmeva in jo je slišati na Rodine in Gornji Pako.

Na volišče v Gornji Paki je prišel volit štirindevdesetlet.

V Crnomlju so imeli ob četrta na šest budnico. Odbori so svoje delo opravili skoro v celotni že dopoldne. Nato so čakali samo še delavce, ki so delali in se vozijo na delo z vlakom. Oficirji in podoficirji JLA so volili med prvimi.

Cas beži. Kmalu bo sedem zvečer. Zbiram zaključne podatke, čeprav so nepopolni. Najboljša v udeležbi je občina Metlika, za njo Semič in tretji Crnomelj.

Vsi podatki so zbrani, toda rezultat je povsod boljši, kot na občinskih volitvah. Predsednik volilnih odborov nasmejanih obrazov prinašajo volilni mate-

rial na občinske štabe. Nova zmaga je za nami, Bela krajina tudi tokrat ni zatajila. —č.

HITRI BRIGADIRJI

Brigadirji vzdolj avto ceste so volili navsezgodaj. V naselju VRANDUK pri Mačkovicu so si uredili volišče v prazni baraki in deset minut čez sedem že opravili svojo državljansko dolžnost. Skoraj nič manj urni niso bili brigadirji v naselju Gor. Kronov. Volišče so lepo okrasili in prinesli tja tudi radio. da so sproti poslušali volilna poročila iz vseh krajev republike.

Zakaj v radiu niso poročali o Kronovem

... obkrožiti je treba številko pred kandidatom imenom!

»Čakaj, čakaj, bom malo pogledal, kdo je za republiko in kdo za zvezno...«

Možakar je počasi nataknil ščipalnik in jo glasno zabrunjal: »Aha, tovariš Maks... aha...« Malo postrani je pogledal naokoli in nato v številko, ki jo je pravkar z okorno

roko obkrožil. potem pa je listek spustil v skrinjico. Nato je glasoval še za novega zveznega poslanc.

Takim in podobnim razgovorom smo prisluhnili na volišču v Kronovem.

»Letos, ko smo sami, moramo biti prvi!« so navdušeno zatrjevali in res — ob desetih jim je manjkalo samo še en volivec. Precej kasneje (menda je bilo že četrčez enajsto) pa so na okrajnem štabu dobili telefonično sporočilo:

»Iz Kronovega javljajo, da so volili vsi vpisani volivci in bi radi, da se to objavi v radiu!«

Vendar, z radijsko objavo ni bilo nič. Ob enajstih je bilo v okraju menda že 50 volišč, kjer so volitve praktično zaključili in tako tudi Kronovčani niso slišali svojega imena. Seveda, ob četrč na osem ali pol osmih zjutraj zaključijo volitve, to je kaj drugega. Zato bodo na radijsko objavo in rekord v Kronovem morali počakati do prihodnjih volitev.

Trogonva, kakršna je zdaj, ni sposobna zadovoljivo posredovati potrošnikom vedno večjih količin blaga, ki ga daje proizvodnja. Tr-

Nova moderna pekarija

V bližnji enostanovanjskih hišic pri Silosu ob cesti proti Ločni buldozer že planira teren za gradnjo nove pekarnice. Pekarnice potrebuje graditelj avto ceste. V njej bo postavljena tunelska peč z zmogljivostjo 6 ton kruha, uporabna bo pa tudi za izdelavo keksov in sušenja testenin.

Prj umetni osemenjevalnici pred Ločno so pričeli graditi sodobno hladilnico. Tudi ta objekt gradijo za potrebe avto ceste.

govin imamo premalo, manjka širokovega kadra, tehnična oprema je stara in pomanjkljiva. Mimo tega je bilo do sedaj v trgovini na splošno precej drugih slabosti in napak, o čemer se zadnje čase veliko razpravlja. Pripravlja se tudi ukrepi (nekateri so že podvezti), da se stanje v trgovini popravi in da bo trgovina sposobna streči potrošnikom čim hitreje in čim ceneje. To je njena glavna

Izboljšajmo lokalni promet

Cepprav smo avtobusni promet v okraju po vojni močno izboljšali, se odpirajo nove potrebe, zlasti v najbolj oddaljenih področjih. — Najnujnejša je boljša zveza Poljanske doline s Crnomljem. — Potrebujemo tudi hitrejšo avtobusno zvezo Novo mesto—Metlika—Crnomelj

Med naloge ljudskih odborov spada tudi lokalni promet, povezava med posameznimi kraji. Mimo železnice imajo pri tem vedno večji pomen avtobusi.

V našem okraju smo tudi izboljšali potniškega prometa dosegli lepe uspehe. To valja posebno za avtobusni promet. Na številnih rednih progah prevažajo avtobusi čedalje več potnikov. Za mnoge kraje je avtobusna proga glavna povezava s svetom. Čeprav z vsemi avtobusi, ki obratujejo na naših progah, nismo povsem zadovoljni, moramo reči, da je vendar v prometu čedalje več sodobnih vozil, v katerih je poskrbljeno za kulturni prevoz potnikov.

Vendar imamo še kraje, ki so slabo povezani z ostalim svetom ali so povezani samo enostransko. Gospodarski in družbeni razvoj terjata nadaljnje izboljšave, terjata nove proge in še več vozil za javni promet. Hitraji moramo tudi lokalni promet prilagajevati potrebam časa. Ni dovolj, da so vse proge usmerjene na povezovalno področje z okrajnim središčem. Vozne smeri in vozni redi morajo upoštevati tudi nova upravna središča, to je občine. Vedno manj ljudi bo potovalo po opravkih na okraj, vedno več pa na občino, saj bodo tam dobili vse tisto, kar so prej morali iskati na okraju.

Čedalje resnejše bo vprašanje povezave oddaljenih vasi s šolami. Osemetnih šol prav gotovo ne bo toliko kot je osnovnih. Vprašanje obiska osemetnih šol otrok iz oddaljenih vasi bo treba reševati z rednimi avtobusnimi progami. To bo ceneje kot gradnja šol in internatov ter njihovo vzdrževanje.

Med kraji, ki so na Dolenjskem najslabše povezani s se-

ležem občine, je gotovo Poljanska dolina ob Kolpi. Le enkrat tedensko imajo avtobusno zvezo s Crnomljem. Na tej progi in progah proti Kočevju obratuje tudi najbolj izrabil avtobus, kar jih vozi v našem okraju. Ni čudno, da vidijo prebivalci teh krajev v tem ali nerazumevanje ali podcenjevanje potreb teh odrezanih krajev.

Prometno zvezo tega dela crnomljske občine in novomeškega okraja s Crnomljem in Novim mestom je treba čimprej

avtobusne proge Vinica—Novo mesto, tako da bi imela avtobusna zveza.

Potrebno bi bilo tudi upostaviti novo avtobusno progo Novo mesto—Crnomelj preko Metlike. Ta bi bila važna za povezavo okrajnega mesta z Belo krajino, hitraji bi pa povezala tudi okoliške vasi z Metliko in Crnomljem. Zlasti za suhorsko področje bi bila ta proga nujno potrebna, med drugim tudi za šolske otroke, ki obiskujejo ali bodo obiskovali osemletno

Za zboljšanje medkrajevnega avtobusnega prometa ter za povezavo Vinice, Crnomlja in Metlike direktno z glavnim mestom republike Ljubljano in z Gorenjsko, otvarja

SAP-Turist biro Ljubljana

na splošno željo in potrebo prebivalstva vsakodnevno avtobusno progo

Ljubljana—Novo mesto—Metlika—Crnomelj—Vinica

Velja od 23. marca 1958 dalje. Vozi vsak dan.

Avtobus stoji tudi na vseh vmesnih postajah.

km	16,00	odhod	LJUBLJANA	prihod	8,25
	53	17,00	TREBNJE		7,25
		17,35	prihod	NOVO MESTO	6,50
	73	17,40	odhod	METLIKA	6,45
	103	18,30	odhod	CRNOMELJ	5,55
		18,45	prihod	VINICA	5,40
	118	18,50	odhod		5,35
	137	19,25	prihod		5,00

Vozna cena Ljubljana—Vinica 600 dn.

Avtobus ima po prihodu v Ljubljano zveze s Koprom in Portorožem, Kranjem, Trzinom in Bledom.

Potniki in turisti poslužuje se ugodnih avtobusnih zvez SAP-TURIST BIROJA!

izboljšati. Avtobusno zvezo iz Poljanske doline je treba prilagoditi ostalim progam v okraju, posebno vozemu redu

šolo v Metliki. Za tako povezavo v obe smeri so izrazili željo tudi volivci v teh krajih.

Z vpeljanje novih avtobusnih prog in olajšanje dosedanjih z večjimi vozili kjer je to potrebno, bi bilo ljudem zelo ustrezno. In kadar rešujemo lokalne probleme, jih moramo reševati tako, kot je najceneje in najbolj primerno za večino ljudi. Vedno moramo imeti pred očmi človeka.

Kadar nam pišete, omenite poštni predal! Torej: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, poštni predal 33. To zadostuje, vašo pošto pa dobimo prej kot sicer!

Zdaj zagotovimo pridelke

Zadnji čas je, da začnemo škropiti sadno drevje

Kar se je pri nas razpasel na drevo ameriški kapar in na krompirju hrošč »krompirjevec«, je bilo odredeno obvezno zatiranje vseh boleznih škodljivcev in plevelov. Naše oblasti vsako leto opozore na izvrševanje tega zakona. Tudi preteklo jesen so bile opozorjene vse kmetijske zadruge, naj preko sadjarskih odsekov in strokovnjakov v svojem okolju poskrbijo za zatiranje omenjenih škodljivcev. Zadruge bi morale organizirati po dva škropilca, priskrbiti potrebne škropilnice, razkužila in zaščitne obleke, rokavice, naočnice ali maske. Lastniki sadnih vrtočev pa bi morali pravočasno očistiti vsa sadna drevnisa, izrezati suhe veje, posekati stara bolna drevesa in šele potem škropiti. Na žalost pa vidimo, da je za odlok o škropilnicah kaj malo zanimanja. Zaradi te nemarnosti se vse vrste škodljivcev in plevelov vedno bolj širijo in škodijo našemu gospodarstvu. Posledica je, da krompirja in sadja ne moremo prevažati v kraje, kjer kaparja še ni.

Novem mestu je pripravljenih, a jih nihče ne uporablja. Zadnjih pet let se je po bližnji okolici z uspehom škropilo in so se nasadi lepo ohranili. Ker ni bilo lani zaradi majske pezebe pridelka, se sadno drevje ni izrodilo in je zaradi tega vsa svojega moč dalo za razvoj rodnega lesa in cvetnih popkov. Vse bo lepo cvetelo, zato napnimo vse razpoložljive moči in poiščimo sredstva, da ohranimo pričakovani pridelok zdrav in okusen. Koliko lepih decembrskih, januarskih in februarških dni smo že zamudili, sedaj je zadnji čas, da se dela vestno lotimo!

Skrbnil sadjarji se sprašujejo, zakaj ekipe ne škropijo. Prejtnji vodja ekip na področju nove meške kmetijske zadruge je zaradi starosti in boleznj to

skrb odložil, zato je nastal nekak zastoj, mladi strokovnjaki, kmetijski zadrudniki in sadjarji pa so dolžni vzeti stvar v roke.

Škropite z Rumesan oljem v 2 odstotni raztopini (dva litra škropilca na 98 litrov vode). Ker so vsa škropilna stropena, naj škropilci pazijo na roke, lice in oči, sicer pa morajo biti zaščiteni. Popusta na škropilno ni in če sami pomagamo pri delu škropiljenj ni drago. Pokriti pa je treba tudi pod drevesom narajeno zelenjavo ali travo, da je živina ne bi jedla. Škropiljenje breskev in marelic moramo takoj opraviti in sicer z galijno brozgo 1 odstotek kakor za trte, da ne bo rje na breskvah.

Sadjarji, pohitite na delo! F. M.

ENA Z AVTO CESTE

— Očka, zdaj bomo pa cesto glih skozi vašo bajto potegnili!

— Le kar, le kar! Samu tulk vam povejm, da pr nas ob devetih vrata zapiramo!

(IZ PAVLIHE)

Danes obiščimo veterinarje

Kako delajo v novomeški osemenjevalni postaji in veterinarski ambulanti

Pod drobnogledom tretapa svetlosiv krog. Poln je majcnih temnih paličic, ki letajo med rumenkastimi kroščicami. Tak drobnogled je res čudovita stvar: poveča ti en sam cestni prašek, da je videti kot pravcata skala. Poveča dvakrat, šestdesetkrat, tristokrat, tridesetkrat!

Ko smo paličice povečali štirikrat, niso bile več paličice ampak male okrogle živalce, k se z repki porivajo sem ter tja. In kako urne so! Ena pa ne giblje več...

»Če jih prehitro ohladimo, nam vse poginejo! mi je pojasnil veterinar Trenz v novomeški osemenjevalni postaji, k je pravkar polnil male stekleničke — epruvete z gosto rumeno tekočino. »Tote je seme našega plemenjaka Vina. Razredčeno je z natrijevim citratom premešamo mu pa še jajčni rumenjak za hrano semencem in streptomycin, ki uniči morebitne bolezenske bakterije...«

»Koliko semena dobite pri enkratnem odvzemu?«

»To je v glavnem odvisno od bika. Danes bo kakšnih 15 epruvet. V vsaki je dovolj semena za dve kravi!«

Epruveto zamaži, to vtakne v še eno nekoliko večjo in napre-

zraven listek z oznako semena. Vse epruvete z istim semenom položijo nato v kozarce z vodo in postavijo v hladilnik. Semne ostane uporabno tudi do treti dni. V hladilniku je stalna tempera-

Premišljevanje...

tura plus 4 stopinje Celzija. Če seme počasi močno ohladijo, ga lahko hranijo tudi več let.

»Ali to, da je seme razredčeno in da je ni popolnoma sveže, se pravi umetno osemenjevanje na sploh kaj dosti zmanjša število oplojenih krav, v primeru z naravnim oplojevanjem?«

»Prav nasprotno! Ker naši osemenjevalci vsako kravo pred osemenitvijo temeljito pregledajo, lahko takoj izločijo vse bolne in jalove samice. Tako postane pri umetnem osemenjevanju od 100 osemenjenih krav 85 brejih, pri naravnem pa le 75.«

Epruvete so polne in v njih so listki »Vino 40«. Vino je ime bika, 40 pa zaporedna številka v knjigi, kjer so vpisani vsi odvzeti. Vrata hladilnika so se zaprla za epruvetami, veterinar pa maje z glavjo, ko vidi na instrumentu, da je elektrika, ki vzdržuje stalno temperaturo v njem, spet prislaba. Tako se seme lahko pokvari in ves trud je zaman.

Popoldan to seme še potuje z avtomobilom proti Težki vodi. Birčni vasi, Dolenjskim Toplicam in Straži, kje ga čakajo živinorejci v določenih hlevih s svojimi plemenicami. Oseme-

naloga in to od nje delovni ljudje tudi pričakujejo.

Vse to so med drugim ugotovili na okrajni konferenci o blagovnem prometu, ki je bila 11. marca v Novem mestu.

Zastopnik Sekretariata za blagovni promet pri Izvršnem svetu LRS tovariš Sitar je na konferenci, obrazložil nekaj načelnih stališč, po katerih bo urejena trgovina v prihodnje. Razumljivo, veliko je odvisno od krizi ljudskih odborov, kako se bo razvijala trgovina in kakšna bo njena sposobnost za zadovoljivo opravljanje posredniškega med proizvajalcem in potrošnikom.

Občinski ljudski odbori morajo v kratkem roku zbrati podatke o blagovnih potrebah svojega območja in blagovnih presežkih ter o sposobnostih trgovine za odkup in prodajo vseh vrst blaga. Tudi vnaprej bo veljalo načelo, da so glavni odkupovalci kmetijskih presežkov kmetijske zadruge. Takoj pa bodo prepovedani formalni odkupi, to je takti, ko je zadržana samo izstavlja račun proti določenim maržam, ne da bi neposredno odkupila in prodala.

Izvozna podjetja naj bi kupovala živino in drugo le prek kmetijskih zadrug, odnosno od kmetijskih zadrug. Neposreden odkup takih podjetij na sejmih ima nezadovoljive posledice. Tudi industrijska podjetja, ki odkupujejo za predelavo, naj bi odkupovala le od zadrug in ne neposredno od proizvajalcev. Tam, kjer zadruga ni sposobna organizirati odkupa vseh presežkov, naj bi druga podjetja ustanovila odkupne postaje. Poslovne zveze so lahko le komisijni posredniki za prodajo kmetijskih pridelkov.

V trgovini je preveč posrednikov, kar močno podražuje blago. Tako znaša povprečni posredniški pribitek na osnovno ceno kmetijskih pridelkov kar 89 odstotkov, za več vrst blaga pa še precej več. Nekaterih vrst industrijskega in

uvoženega blaga sploh ni mogoče kupiti brez angro posrednika. Znan je primer s pomarančami. Trgovska podjetja na drobno niso mogla dobiti tega južnega sadja neposredno od uvoznika, pač pa od grosista, ta pa je imel pri pomarančah, kot zadržujejo v trgovinah, večjo maržo kot trgovina na drobno.

Nasploh je pri nas preveč grosističnih podjetij. Tako imamo v Sloveniji kar 22 grosističnih podjetij za tobačne izdelke, kar pomeni 22 samostojnih uprav z vsa administracijo. Marsikje bi lahko tobačne izdelke razpečavali skupno z drugim industrijskim blagom, kar bi bilo precej ceneje. Zastopnik Sekretariata za blagovni promet je poudaril, da bo treba grosistična podjetja podrobno preučiti. Menil je tudi, da naj bi imela tudi velika trgovska podjetja svoje prodajalne na drobno.

Zaradi boljše preskrbe potrošnikov s sadjem in zelenjavo naj bi špekerijske trgovine razširile predmet poslovanja še na te vrste živil. Občinski ljudski odbori imajo pravico določiti cene za posamezne vrste blaga, če je za to potreba.

Nekatera proizvođa in trgovska podjetja so navzlic zvezni uredbi dvignila cene blagu po novem letu, česar ne bi smela brez prepričljive odobritve. V nobenem primeru ne smejo dati v promet blaga na znižani ceni, dokler nimajo odobritve za to. Tista podjetja, ki niso upoštevala te uredbe, bodo strogo kaznovana.

V zvezi s prizadevanji za izboljšanje trgovine so dobili občinski in okrajni ljudski odbori potrebna navodila. Tem bodo sledili tudi nekateri predpisi, ki bodo pripomoček za izboljšanje stanja v trgovini.

Veterinar tovariš Trenz pregleduje pravkar odvzeto seme

kuplj za šestdeset jurjev na Bučki. »Saj je res lepa živalca, ampak poglejte no, kako se kreše z zadnjimi nogami! Kar srce me boli!«

Taki razvadi tudi veterinar ne more do živega. Najboljše je počakati, in seveda paziti, da se žival ne zastrupi.

Sicer je veterinarska bolnica v tej stavbi že začasno. Njen oddelek za zdravljenje opravljajo delo na terenu. V načrtu je postavitev samostojne zgradbe.

Novomeški osemenjevalni center bo sedaj preskrboval s semenom področje Metlika, Crnomlja, Kostanjevice, Mokronogga, Dol. Toplice, Zužemberka in Trebnjega. Osemenjevanje bo

pospešeno z zakonom o obvezni pavišalni skočnini. To je za osemenjevalno postajo važno, ker je zavod s samostojnim vzdrževanjem in bo gospodarsko donosna šele pri določenem številu skočnin.

Prednosti umetnega zaskoka so jasne: onemoščena je infekcija, zamaknena kvaliteta potomcev in ekonomičnost. Dober zdrav bik z najboljšimi lastnostmi, ki bi čerč oplodil letno največ 150 krav, jih umetno lahko vsaj desetkrat več. V takega bika lahko vložimo tudi več sredstev, kar se seveda spet poveča pri kakovostnem zarodu.

„Dežurna služba“ v Novem mestu

Obrnili smo se na tovariša prof. Marjana Skrbinška, predsednika občinskega sveta za šolstvo, prosveto in kulturo v Črnomlju ter ga prosili, da nam je odgovoril na tale naša vprašanja:

Kaj šteje med glavne uspehe kulturnoprosvetnega udejstvanja v mestu in občini? Kako je razvito v Črnomlju družbeno življenje in katere so glavne težave, problemi in pomanjkljivosti v delu društev in kulturnoprosvetnih organizacij?

Takole nam odgovarja tovariš Skrbinšek:

Glavni uspeh kulturno prosvetnega dela v naši občini je gotovo to, da kljub slabim materialnim pogojem delo ne zaostaja temveč celo napreduje. PD »Miran Jarc« je pripravilo že tretjo predstavo v letošnji sezoni. Redno vadi in nastopa šolski pevski zbor pod vodstvom tovariša Andreja Petka. Na prireditvah sodeluje razen osnovne šole in dijakov gimnazije tudi Svoboda iz Kanjižarice. Vseko leto organiziramo tudi več gostovanj raznih kulturnih skupin iz Novega mesta, Ljubljane in drugod.

Sahovsko društvo v Črnomlju je eno najmočnejših tovrstnih društev na Dolenjskem. Tudi v drugih, manjših krajih se je delo poživilo, zlasti dramatika, saj so v vseh večjih vaseh letos nastudirali po eno ali več iger.

Taborniška družina na gimnaziji je brez denarne pomoči zgradila lučkovni oder in lutke. Nastopali so že z uspehom. Svoboda iz Kanjižarice si je nabavila kompletna glasbila za godbo na pihala. Instrumente za tamburaški orkester je poklonila Dragatuša, pod pogojem, da bodo z njimi pridno vadili. Kanjižarska Svoboda zasluzi še posebno pohvalo, ker obiskuje najoddaljenejše kraje z nastupiranimi kulturnimi in zabavnimi sporedi. Tamburaške zborove imajo sedaj na Vinici, v Adlešičih in v Preloki.

Za pravo družbeno življenje pa v Črnomlju ni pogojev. Dvorana v Prosvetnem domu je namenjena le kino predstavam in kulturnim prireditvam, drugje pa za večje družabne prireditve ni primernega prostora. Prav tako nimamo prostora za knjižnico in čitalnico — te najbolj pogrešamo. Tudi lokalna, kjer bi bili na razpolago časopis in revije in kjer bi človek z znanci v miru pokramljal brez alkohola, pogrešamo.

Gimnazijska igralska družina je letos nastopila s igrano »Loga-

Fomanjkljivosti dosedanjega kulturno prosvetnega delovanja mesta in občine niti najmanj niso krivi člani društev, temveč so izključno krivda slabih materialnih pogojev. Zgodovinsko-kulturni spomeniki so zaščiteni z zakonom, današnje kulture pa ne štiti noben zakon. Igralskim družinam manjkajo šminke, da ne govorimo o kulisah in garderobi. PD Miran Jarc sicer izposoja skoraj brezplačno svoje rekvizite in

Pri nas so ljudje željni kulture prav tako kot drugod, vendar je za marsikatero družino vetropinja na kulturno prireditve reeno vprašanje, če šteje družina več članov. Družbeni dohodek v naši občini je dva in polkrat manjši na prebivalca kot je republiško povprečje, to vse pove. Tudi s šolanjem so težave, zlasti ko bi moral otrok oditi na nadaljnje šolanje v drug kraj. Starši sredstev nimajo, občina pa tudi ne more vsem pomagati. Od 250 otrok, ki letno končajo obvezno šolanje, jih nadaljuje študij v šoli ali učerjati komaj petina. Po republiškem povprečju pa bi moral imeti samo v srednjih šolah 180 otrok, sedaj jih ni niti 100. Stvar je še toliko huja, ker živi pri nas od 10 do obdelovalne zemlje 23 ljudi, namesto šestih, kot je republiško povprečje.

Zelim, da bi kmalu prišel čas, ko bodo zagotovljena minimalna sredstva za prosveto in kulturo, tako da bi jih pri spremanju proračunov lahko kvečjemu zvišali. Ljudje pa bodo svoje že storili, o tem ni dvoma.

Marian Skrbinšek

Pogled na črnomaljsko gimnazijo in del malega šolskega stadiona

no delujeta tudi stalni pionirski in mešani pevski zbor, pionirska in mladinska folklorna skupina, debatni krožek, zabavni orkester itd.

razmnožene igre drugim igralnim družinam, vendar to še zdaleč ne krije potreb. Knjižnice po vaseh nimajo možnosti nabavljanja novih

Clanov Rdečega križa še premalo

Novomeška organizacija Rdečega križa je imela pretekli teden občni zbor. Sindikalna dvorana je bila polna, žene so bile v večini. Dr. Sirksova je zelo poljudno predavala o otroški paralizi, nato pa se je odvijal dnevni red. Poročilo tajnika, poročilo blagajnika, in najlepša in tudi ganljiva točka: poročilo učenke osnovne šole Škerljeve, ki je z otroškim glasom poročala o delu podmladka. Nato se učiteljicini in gimnazijci.

Rdeči križ je v preteklem letu oskrboval mlečne kuhinje osnov-

nih šol v mestu, skrbel za socialno ogrožene, delil mleko v prahu brezplačno članom Rdečega križa, sodeloval v borbi proti TBC in alkoholizmu, priredil več predavanj s področja zdravstva, predaval poučne filme in organiziral kvodajalstvo. ObLO je zavrnil predlog RK, naj bi povečal davek na alkoholne pijače za 5% ter uporabljali ta znesek za boj proti alkoholizmu. Sklenili so, da bodo to občini ponovno predlagali. Staremu odboru je gotovo v čast, da ni nihče od prisotnih njegovega dela kri-

tiziral. V razpravi so govorili največ o tem, kako bi povečali članstvo. Komisija za predloge in sklepe je predlagala, naj bi novi odbor delal predvsem na povečanju članstva in ustanovili v sodelovanju s sindikatom, delavskimi sveti in upravnimi odbori aktivne RK v podjetjih.

Posebno pohvalo zaslužijo podmladkari, ki so odboru RK v veliko pomoč. Novomeščani pa naj se vključijo v RK v večjem številu, saj je 60 dni letne članarine res majhen znesek, ki bi ga lahko marsikdo plačal na račun zavojčka cigaret ali dveh »spricerjev«, ostali pa naj pomislijo koliko je pomagano njihovim otrokom z malico v šolah.

Režiser »Muzičke scene« Macura Cedo ima mnogo smisla in domisla, da reže in je uspešno opravil svojo nalogo. Na hvalo kvalitetnim pevcom in igralcem res ni imel velikih težav, vendar mu je ostalo še dovolj problemov, da je dosegel celoten in skladen lik vse prireditve.

Kot tretji pevec je nastopil tenorist Zvonko Krnetič. Pel je Romanco P. Tostija, arjo Puccinijeve opere Tosca in arjo vojvode iz Verdijevega Rigoletta. Krnetič je svoje partije odpel s prijetnim glasom lirskega tenorja. V visokih registerih je bilo ponekod čuti glasovno popuščanje in nepreciznost, verjetno posledica napornega potovanja.

Baletna skupina je izredno dovršeno izvedla Tarantello. Zelo škoda, da ta skupina starih članov ni nastopila še s kakim pie-
som.

Veliko in odgovorno nalogo v glasbenem sporedu je opravila Lilijana Najdanović kot spremljevalka na klavirju. Ves spored je spremljala disretetno in muzikalno, le v cavatini Figara ni imela popolnega kontakta s solistom.

Ostali člani, ki nam so se predstavili v literarnem in dramskem delu sporeda, so izredno navdušili vse občinstvo. Slobodan Allgrudič, igralec, je recitiral »Neskončnost« in »Silvijo« Giacoma Leopardija. Ves prevezal občutljivi in smiselnimi in s prijetnim govornim organom je ogrel poslušalce, ki je izrazilo priznanje z dolgoletnim ploskanjem.

Elza Malek in Ivan Janoš sta se nam predstavila v »Zaroceniščih« A. Manzoni in »Na sodišču« G. Verge. S prefinjenim izražanjem in s kreacijo podanih likov sta prevzela vse gledalce.

Nemara najtežjo vlogo je imela Olga Nadi, igralka, v intermediju komentarija, ki je bil obkren in čustven. Vzporedno je tesno povezava z občinstvom in za ves program ustvarila potrebno razpoloženje. Njene besede so bile vznemirljive, napete in vedno so obetale nekaj novega. Pokazala se je kot igralka velikih perspektiv in izvrstna v aliherni vlogi.

Lepo slavlje v Adlešičih

Ne sneg, ki je padel skoraj ves dan, ne brozga in blato nista mogla skiniti priredne razpoloženja prebivalcev Adlešičev in okolice pri šestem praznovanju krajevnega praznika 22. marca.

Na praznovanju so prebivalci teh vasi zlasti pozdravili v svoji sredi kandidata za republiški zbor Nika Silaha in kandidata za zvezni zbor Nika Belopavloviča, generalmajorja Ivana Lovokoviča, predsednika občinskega ljudskega odbora Janeza Zuniča, sekretarja občinskega komiteja Zvezne komisije Milana Kavbarja, nekdanjega komandanta karlovaške vojske, njihovega draga kumeka Boža Račiča, partijskega učitelja med vojno v Mariboru Miha Vahna in druge.

V počastitev praznika so priredili v šoli razstavo s gradivom o borbah za Adlešiče, posledice divjanja okupatorja, prizadevanja in uspehe obnove, gospodarsko in kulturno delavnost Adlešičev in okolice s perspektivnim razvojem v bodoče. Razstavo je uredil Božo Račič. V šoli so ta dan tudi vrtele filme, katere je zlasti gledala mladina, pa tudi odrasli. Invalidi so imeli poseben sestanek v počastitev krajevnega praznika.

Popoldne je bilo pred zadržnim domom veliko zborovanje, na katerem sta govornik oba kandidata, ostali predstavniki družbenih in političnih organov ter gostje pa so vsem prebivalcem čestitali k prazniku. Zatem je najprej ženski, potem pa še mešani pevski zbor pod vodstvom Miha Vahna zapel več pesmi na koncu pa je bilo v naši domovini mladi. Zaradi slabega vremena so morali dobro pripravljene spored nekoliko skrajšati, vendar to ni motilo prazničnega razpoloženja več št. ljudi, ki so se udeležili tega zborovanja.

Po zborovanju se je razvila v zadržnem domu in gostiščih sproščena zabava ob pečenih jančkih in piščali. Vendar Adlešičani in okolici niso pozabili na svoje dolžnosti in so se drugi dan v veliki večini udeležili volitev že v jutranjih in dopoldanskih urah.

Kupujte srečke denarne loterije Rdečega križa Slovenije, saj pomagata s tem graditi mladinsko klimatsko okvalifšice na Debelem ritlju!

V četrtek in petek (20. in 21. III.) so se igralci novomeškega gledališča predstavili občinstvu z delom, ki sicer igralsko ni bogve kako zahtevno, je pa po svoji vsebini zelo močno in sodobno. To je »Dežurna služba« Jerzija Lutovskega, Poljaka.

Zanimivost »Dežurne službe« je v spopadu dveh nasprotujočih si mnenj: ali je človek »personalni dosije« ali je nedoumljivo, čustveno bitje, podložno najrazličnejšim silnicam življenja in svoje okolice. In iz dramatičnega spopada oseb v Dežurni službi zavpeni prepričljivo veliki nauk in spoznanje: Zaujamoo človeku!

Igra je režiral prof. Tona Trdan. Režiserju je uspelo celotni igralski kolektiv ziliti v homogeno celoto in s tem je delu zagotovil tudi uspeh. Režijski zasnitek je utemeljen trdno, logično in prepričljivo, da je ni bil v vseh svojih odtenkih polno realiziran. Ne morem trditi, da važne epizode dogajanja niso bile uglejane, izpoljene in psihološko dogane, vendar je nad vsem bedel nepotreben in premočan psihološki podarek, da je včasih začen moment dogajanja — višek — postal okoren, nelogičen. Škoda je tudi, da je režiser prepustil govorne odtenke ter obrazno in gestikularno mimiko igralcem samim in je zato potrebna prepričljivost večkrat zbledela.

Glavno breme je v uprizoritvi nosil kirurg Oslinjski, ki ga je igral Tone Gortnar. Kot talentiran igralec se je avtorjevemu liku dokaj približal, le nekoliko preveč je nihal med pravim kirurgom in kirurinom igralcem. Svojevremeno beseden izraz zahtevnih zapeljaj, da je v bežnih trenutkih pozabil izluščiti iz ostre resničnosti zavest občutene človeške intimnosti, včasih pa je svojo sicer prepričljivo konstruktivno stopnjeval brez potrebe v zavesti, kdaj tudi s preveliko zavestjo, da je zdravnik-kirurg. Človeški dih bi moral biti zvesti spremljevalec čiste zdravniške etike tudi tedaj, ko mu je nezaupejan s sporočilom Wielgosa nadlaničen, da je včasih ne more goče ohraniti in vkladati neprilicno privlačnost s čutom trpke zavesti nezaupanja. Močan in prepričevalen, skoraj popoln pa je bil v prizoru, ko kljub trpkemu ponizanju premaga lastni jaz, po prebrizgato grenkobo človeškega dostojanstva in — operka.

Njegovo zaročenko Anno je igrala Mira Lutmanova, Igralska rutina je je sprostita in njeno vredenost močno podpira. Preostri mimični zaznamki pa so sicer lepi kreacije je škodili. Logičnost ne potrebuje ostre mimike, zato tudi mladostni neprijetni zaročeniški privlačnosti, če bi naj privlačnost bila, ni potreb-

na. Marjan Dobovešek je v vlogi Machewitza, ravnatelja bolnišnice, pokazal dostojno kreacijo. Sprva bled v izrazu in neuravnotežen, je v drugem dejanju, ob spoznavanju, kakšno »kačo« nosi pod sreco, zaživel tako prepričljivo, da je imel gledalce občutek popolne podrejenosti. Škoda, da mu mehek govorni register ni dopustil registrirati živih občutkov populonno. Administrativni upravnik bolnišnice Brosz-Falde Cigler ni imel težavne vloge. Uspeh je ponazoriti značilni dvozemni meč (psihološko) in tako dokazati, da ima komičnost svoje meje. Nekoliko logičnejši poudarek sicer bledega nazora ne bi bil odveč, posebno, če bi njega znanostjo dopolnil s pravnim kajenjem.

Se najbolj je ustrezala avtorjevemu liku Zofija, medicinska sestra v osebi Marije Saljeve, ki ji je uspelo suhoparno in blede vlogo izoblikovati tako, da je ves čas veli iz nje intimnost in z njo občutek blede, skoraj ljubezenske zainteresiranosti do Oslinjskega. S svojim prijetnim nastopom in nenaravnim izrazom je celotni ansambel lepo dopolnila. Mara Glonar je v logi Klisyowe, bolni-

ške sestre, s svojim dovršenim klasičnim izgovorom skoraj preselja splošen nivo uprizoritve, čeprav bi s hiterjšo in spontanejšo pripravljenostjo ritem dogajanja je še povečala. Pravno njeno nastopje je bil Dabek Miro Šalje, ki je sicer nekoliko okorno in preveč preracunano s svojo vlogo pokazal ustreden in dokaj prepričljiv lik. Manjkala mu je uglejnost zunajosti in z njo nekoliko premalo izoblikovana ločdnost in prepričljivost podanih misli. Wielgose Iva Pavšiča je v posameznih prizorih neoporečno zabielst. Škoda, da mu mehek izgovora tudi v trenutkih zabavnih ne da neprisrčnosti trde moči. Zofijin brat, Lado Šabec, je kot delavec na žagi pokazal izoblikovan detail, le nepotrebnih hripava zategnjenost stavkov in malce narejena preprostost nista bila v skladu s sicer uspešno kreacijo. Igrala sta še Ljudmila Brekac in Darko Lutman, oba s gorazmerno povprečnima vlogama.

Sceno je po načrtih arh. Sveta Jovanoviča izdelal odrski mojster Lovže Ivanetič. Domiselna stilizacija je delu dala lep in učinkovit okvir, izrazita zaupanja, tople človečnosti pa ne. Morda bi bilo za novomeško uprizoritev bolj uporabni besna dopisnost, ki je včasih boljša od kopirane. Illuminator Niko Pavlič je svoje delo dovolj dobro opravil, prav tako vneti teaterski človek, glavni inspicient Leo Korosec.

Občinstvo je ob predstavi lepo sprejelo. Majhen obisk pa kaže, da Novomeščani zelo teatersko stvaritev resnično vrednoto drganega dela, tudi če je dostojno zaigrana, gledajo je z enim očesom in jim je bolj všeč plehkok brezvsebinske komedije ali burke...

Prosnetni delavci Suhe krajine so spet zborovali

V vsakem šolskem letu se učitelji in profesorji žužemberške občine stikrat zberejo na sestankih Društva učiteljev in profesorjev. Da bi vsi prisotni čimbolj spoznali kraje, šole in delovne pogoje šol v svoji občini, se kraj zborovanj menjava. To pot so se zbrali na Dvoru. Razen strokovnih referatov so govorili še o sklepih republiškega združenja DUP, o bližnji zaročeniški privlačnosti, če bi naj privlačnost bila, ni potreb-

Prosnetni delavci Suhe krajine so spet zborovali

svetnih delavcev zaposlena na voličnih v občini, o bližnjem kulturnem festivalu Suhe krajine, o praznovanju Tedna mladosti v občini, o tekmovanju pevskih zborov in o športnih igrah, o šahovskem tekmovanju in o potrebah, da bi na skupnih izletih spoznali Slovenijo in Jugoslavijo, pa še to, kako bi tehnično čimbolj približali pionirjem in uspeh prikazali na občinski razstavi.

M. K.

Mladina v NOVOTEKSU

Pred dnevi je imela mladina »Novoteksa« letni občni zbor. Po poročilu predsednika mladinske organizacije se je razvila živahna razprava.

V poročilu je bilo rečeno, da je mladina čutila zelo slabo oporo drugih organizacij, zato bo mladini v bodoče treba posvetiti malo več pozornosti.

Precejšnjo krivdo za tako stanje nosi sam mladinski komite tovarne, ki ni znal pošakati pravih silnikov.

Kljub mnogim pomanjkljivostim le ne smemo pozabiti tudi uspehov. Precej mladincev je bilo vključenih v delavski svet, večina mladine obiskuje razne tečaje, da bodo laže dvignili strokovno in proizvodno zmogljivost in tako povečali zaslužek. Veliko mladincev iz Novoteksa je tudi članov raznih kulturnih in športnih organizacij in društev.

V zelo pestri in plodni razpravi so mladinci in mladinke povedali svoje težave, katere bo skušal novi komite rešiti. Poudariti moramo, da je naša mladina zelo kritična in hvalevredna je, da se zanima za probleme tovarne in njen nadaljnji razvoj.

Izvoljeno je bilo novo mladinsko vodstvo, ki bo organizir-

- NAROČAJTE
- IN SIRITE
- DOLENJSKI LIST!

N A R O B

S precejšnjim trudom je bila pripravljena razstava o deluž dolenjskih žena v NOB, ki so jo 8. marca odprli v Dolenjskem muzeju. Obisk in ogled dragocenega gradiva pa žal mnogo zaostaja za plemeniti nameni okr. odbora zveze ženskih društev, saj že dolgo na imela nobena razstava tako slabe obiske. Čeprav sta jo vodstvi Dolenjskega muzeja in Muzeja NOB iz Ljubljane pripravili nadse kvalitetno, so organizacije, šple in kolektivni pokazali vse premalo razumevanja za bogato razstavo. Do 22. marca jo je obiskal samo en razred novomeške gimnazije, obisk pa sta najavili gospodinjstva šola iz Male Loke in sindikalna podružnica Tovarne perila.

Zalostno je, da mnogi državni uslužbenci v Novem mestu niti ne vedo, kje je stavba Dolenjskega muzeja. In nič manj žalostnega pričevala si ne pišejo tudi tisti Novomeščani, ki jih nikdar ne vidimo na kulturnih prireditvah, resnih igrah (kot je bila premiera in ponovitev »Dežurne službe«), na koncertih in drugih podobnih nastopih.

Igralci mladinskega aktivja iz Dolenje vasi pri Mirni peči so pred kratkim igrali »Najdenka«. (Foto: Polde Pungercar)

O gostovanju Beograjčanov v novomeškem Domu JLA

Ceprav je poteklo že nekaj časa, je vendar prav, da zabeležimo gostovanje beograjskih solistov 15. marca v novomeškem Domu JLA. Gostovanje je organizirala uprava Doma.

V tej muzički sceni, ki je skupna akcija dramske sekcije Zdrženja filmskih umetnikov Srbije in Doma JLA v Beogradu, sodelujejo mladi, najbolj talentirani filmski, gledališki in glasbeni umetniki. Pripravili so prvi celus — 6 premier, pod naslovom »Z umetniški krog 19. stoletje«. Ta ciklus bo dal prevez dosegov na področju književnosti, glasbe, baleta, folklorne in poezije te dobe v raznih deželah — Italije, Amerike, Francije, Rusije, Nemčije in Jugoslavije.

Spricho uspehov, ki jih je umetniška skupina dosegla doslej v raznih krajih naše države, je uprava doma JLA v Novem mestu organizirala uprizoritev »Muzičke scene« tudi v Novem mestu in tako omogočila prebivalstvu, da si ogleda visoko kvaliteten kulturno-umetniški prireditve.

Glasbeni del sporeda je izbran s okusom in izveden z dostojno umetniško viano, izreden vsi je naredila mlada in talentirana Olivera Miljković — koloraturni sopran. Navdušila je poslušalce s svojim lepim in prijetnim glasom, zlasti pa s kulturo in lahkotnostjo petja. Zapela je arjo »Rosine« iz Rossinijeve opere Sevilijski brivce, »Casto Divo« iz Bellinijeve Norme in še arjo iz Verdijevega Rigoletta.

Dušan Janković, prvak beograjske opere, se nam je predstavil kot soliden baritonist. Pel je težke in zahtevne arje: cavatino Figara iz Rossinijeve opere Sevilijski brivce, prolog Leoncavallove opere Pagliacci in arjo Renate iz Verdijeve opere Ples v maskah. Izredno, s polnim in lepim glasom, je zapel prolog in arjo Renate, malce slabša pa je bila cavatino Figara. Velika zahtevnost

klavirske spremljave solistu ni dala, da bi izrazil vso vedrino in briljantost, ki jo terjata Rossinijeva glasba, posebno pa cavatina Figara.

Kot tretji pevec je nastopil tenorist Zvonko Krnetič. Pel je Romanco P. Tostija, arjo Puccinijeve opere Tosca in arjo vojvode iz Verdijevega Rigoletta. Krnetič je svoje partije odpel s prijetnim glasom lirskega tenorja. V visokih registerih je bilo ponekod čuti glasovno popuščanje in nepreciznost, verjetno posledica napornega potovanja.

Baletna skupina je izredno dovršeno izvedla Tarantello. Zelo škoda, da ta skupina starih članov ni nastopila še s kakim pie-
som.

Veliko in odgovorno nalogo v glasbenem sporedu je opravila Lilijana Najdanović kot spremljevalka na klavirju. Ves spored je spremljala disretetno in muzikalno, le v cavatini Figara ni imela popolnega kontakta s solistom.

Ostali člani, ki nam so se predstavili v literarnem in dramskem delu sporeda, so izredno navdušili vse občinstvo. Slobodan Allgrudič, igralec, je recitiral »Neskončnost« in »Silvijo« Giacoma Leopardija. Ves prevezal občutljivi in smiselnimi in s prijetnim govornim organom je ogrel poslušalce, ki je izrazilo priznanje z dolgoletnim ploskanjem.

Elza Malek in Ivan Janoš sta se nam predstavila v »Zaroceniščih« A. Manzoni in »Na sodišču« G. Verge. S prefinjenim izražanjem in s kreacijo podanih likov sta prevzela vse gledalce.

Nemara najtežjo vlogo je imela Olga Nadi, igralka, v intermediju komentarija, ki je bil obkren in čustven. Vzporedno je tesno povezava z občinstvom in za ves program ustvarila potrebno razpoloženje. Njene besede so bile vznemirljive, napete in vedno so obetale nekaj novega. Pokazala se je kot igralka velikih perspektiv in izvrstna v aliherni vlogi.

Vokalni koncert v Podbočju

V nedeljo, 16. marca, zvečer, nas je obiskal vokalni kvartet turističnega društva Tržič. V zadržni dvorani je priredil kvartet sestojec iz dveh Dolenjskih — bratov Gramc — in dveh Gorenjskih vokalni koncert. Vsi štirje pevci so zaposleni v raznih podjetjih v Tržiču. Odpeli so ubrano 21 slovenskih, koroskih in arbskih narodnih pesmi. Zaslužilo prav dobro oceno, posebno, ker ne vadijo še dolgo. Dvorana je bila kar dobro zasedena. Po vsaki pesmi so jim dali ljudje priznanje z dolgoletnim ploskanjem. Katze, da se je naše občinstvo privadilo tudi že takim prireditvam, ker so mnogi izrazili željo, da bi nas kvartet še obiskal. Enak koncert so priredili tudi v Cerkljah in v Busečih vasi.

-skl

Ob 10-letnici novomeškega učiteljsča

(Prenos s 1. strani)

2. julija do 27. septembra 1945, je s 33 tečajnicami in 3 tečajniki za prvo silo zamašili občutne vrzeli v učiteljskih vrstah. Ker je hotelo ministrstvo za prosveto LRS po oseboviritvi šolsko mrežo razširiti, je bila potreba po učitelstvu še večja. Potreba je rodila zamisel o ustanovitvi učiteljsča v Novem mestu. Zamisel je zrastle v glavi tedanje okrožnega prosvetnega referenta pri Okrož. izvršnem odboru Novo mesto Jožeta Zamljenja. Za njegovo zamisel so se takoj vneli tedanji okrožni prosvetni inspektor Drago Vondana, Ivan Andoljšek, tedanji administrator na prosvetnem oddelku Franc Hočevnar in nekaj kaneje pokolna Marija Dernovšek-Spracler. Menda v začetku septembra 1945 je postal prosvetni odsek pri OIO Novo mesto ministrstvu za prosveto LRS prošnja za ustanovitev učiteljsča z utemeljitvijo, da bi se tako učiteljski

med študijem manj odujili počežu in bi jih mnogo več zaposlila na učiteljske. Ko je ministrstvo za prosveto prošnjo zavrnelo, naj bi po Zamljenovem mnenju o zadevi razpravljalo Združenje prosvetnih delavcev v Novem mestu. Združenje je zamisel o ustanovitvi učiteljsča sprejelo in je šla petčlanska delegacija intervenirati na ministrstvo za prosveto LRS. Sprejeli nas je šef oddelka za srednje šole Viktor Smolej. Čeprav zamislil ni bil posebno naklonjen, je obljubil, da bo o tem poročal ministrstvu. Na ponovno urgenco novomeškega OIO pri predsedstvu vlade je prišel 19. 10. 1945 iz ministrstva za prosveto LRS dekret o ustanovitvi prvega letnika učiteljsča v Novem mestu. V dekretu — ki žal ni ohranjen — je rečeno, da bb letnik podrejen ravnateljstvu novomeške gimnazije.

Gimnazijski ravnatelj Ludvik Vagaja je imel z obnovo gimnazije obilico dela. Zato in tudi

Mira. Profesorji so se zaradi potrebe na gimnaziji tudi po trkrat menjali pri posameznih predmetih.

Razred je bil prav prijeten, lahko celo rečem o njem, da je bil eden izmed tistih petih, ki so mi bili v dvajsetletni praksi najbolj pri srcu. Sicer pa ni čuda: po letih groza — zopet reden pouk. To so čutili dijaki in profesorji.

Odiok ministrstva za prosveto LRS, št. II. 1609-1, z dne 16. januarja 1946, pa je na mah vznemiril razred. Določal je namreč, da morajo oditi vsi 18 let stari dijaki v pedagoški tečaj. Bolelo je vse, posebno pa prizadete, ker so »ostarele« zaradi internacije. Ker ni zalegla ne intervencija OIO Novo mesto ne prošnja ZMS (pozneje: LMS), je 16. I. 1946 zapustilo razred 6 učenk in 2 učenca. Tako je ostalo v razredu še 15 dijakov in 2 dijake. Po semestru je prišla iz ljubljanskega učiteljsča 1 dijakinja, ker je

učitelj, je izdalo ministrstvo za prosveto LRS odlok, št. 1948-49 z dne 15. III. 1948, naj se jeseni ponovno odpre v Novem mestu I. letnik učiteljsča in naj deluje pod okriljem gimnazije. Dne 15. marca je minilo torej deset let od ustanovitve rednega novomeškega učiteljsča, jeseni pa bo 10 let, odkar so se odprla šolska vrata.

Jeseni 1948 sta bila dva prva zena s k letnika učiteljsča pod vodstvom gimnazijske ravnateljice Palme Kasecank, ki je bila prevzela ravnateljke posle že marca 1946. Poučevali so gimnazijski profesorji, večino skrbi za letnika pa je imel prof. Milan Dodič.

Jeseni 1949 je prevzel ravnateljske posle na učiteljsču Lojze Nečimer. V šolskem letu 1949-50 je dobil zavod tri stalne profesorje (Andoljšek Ivan, Bačar Karel, Dobovešek Marjan). Tudi v tem šolskem letu sta bila dva prva letnika, v šolskem letu 1950-51 pa celo trije. Pod Nečimrovim vodstvom je dobil zavod za silo ustrezajoče prostore, nekaj opreme, zbor-

niko, stalen zbor in zametek profesorske knjižnice.

V začetku leta 1949 smo začeli učenke II. letnika uvajati v poučevanje. Hospitalne so pri osnovnovoljskih učiteljicah (Andoljšek Nada, Dobovešek Elza, Fujs Ruša, Godnik Ela), naslednje leto pa tudi že poučevala. S tem so bili položeni temelji sedanje vadnice. Zaradi potrebe in enakega dela so bili v šoli leta 1950-51 vsi osnovnovoljski razredi hospitalizirani. Poučevala so razen zgoraj omenjenih učiteljice še Ajdič Marija, Campa Vera, Gortner Marija, Mara Zora in Zamljen Marija.

Od jeseni 1951 vodi zavod tedanja ravnateljica Ema Muser. Izvestje bo razgrnilo javnosti delo zavoda od leta 1951 dalje.

Precej učenecov iz tega zavoda je že med narodom. Ta po glasoma sodijo o delu zavoda, pragnosta sodba pa ni zdrava. Gotovo pa je, da so nekateri prosvetni delavci v Novem mestu 1945 trezneje kot v Ljubljani sodili o tem, ali naj bodo učiteljsča tudi v podeželskih mestih ali ne. Da je tako, o tem pričča zavod sam. Akta

pedagoški tečaj, ki je bil v novomeški osnovni šoli od 6. marca do 30. junija 1946, se je vpisalo iz letnika 8 učenecv (2 učenca in 6 učenk).

Dejansko je torej že jeseni 1945 preteklo deset let, odkar je začelo delovati novomeško učiteljsče.

Iz spoznanja, da je treba razzen tečajev tudi sistematično izobraževati dijake za bodoče

En dopoldan v Mirni peči DOLENJSKI OBVEŠEVALEC

»Dobro jutro.«
»Dobro jutro. Je kaj novega v Mirni peči?«
»Je, zdravilniki pridejo, da bodo otroke pregledali in cepili.«
»Je povedala žena, ki je strela za peč dober naročaj bukovih klad.«
»Saj je zmeraj kaj. To je preveč dela zame. Kaj pa mislite: zdaj je s tistimi, ki prihajajo na kmetijski tečaj, več kot štiristo ljudi v šoli. Otroci pa toliko blata prinesejo na čevlji, da je cel vsinjak v razredih. Še sreča, da mi vsaj Mahnetov fant včasih pomaga, je res priden kot nobeden drugi!«

»Če bodo barake blizu nas, bi šla kuhat za brigadirje. Najprej so rekli, da bodo na šentjurskem travniku, pa je menda preveč močvirno. Bom pa abonente vzela. Za kakšnih osem, deset bi kar rada skrbeli...«

72.000 KVADRATNIH CENTIMETROV

Toliko imajo namreč prostora v zbornici in ravnateljstvu sobi na mirnopedski nižji gimnaziji. Od trinajstih učnih moči jih je bilo v trenutku, ko sem jaz vstopil, prisotnih samo osem. Poleg njih je v zbornici še pisalna miza, omara, knjižna policca, trije stoli, peč, mizica za pisalni stroj, kupi šolskih zvezkov in pipa tovarišarje ravnatelja...
»Da povem bolj po domače: 72.000 kvadratnih centimetrov pomeni dobrih sedem kvadratnih metrov!«
Med šolami, ki imajo v našem okraju velike težave, je prav gotovo tudi mirnopedska. Za štiri sto učencev imajo 6 učilnic s slabo opremo. Učiteljice nimajo stanovanj in celo za podstrešno se je treba temeljito potruditi. Iz Novega mesta jim pa pravijo, naj gledajo skoz okrajna očala...
Delo je težko tudi zaradi razcepjenosti področja. Najbolj aktivni je Globodol, kjer bodo tudi igrali »Najdenčka«, le Jablan je bolj trd oreh.

»Kaj petdesetdeset se nas je zbralo v mirnopedskem združenem domu.«
»Je povedala ženska, ki je prej prinesla drva in si zdaj grela premrle prste na mlatnih pečnicah v sobi krajevnega urada.«
»Me smo imeli pa pri Judežu. Šestintrideset se nas je zbralo, še Pirnarica je prišla. V nedeljo popoldan smo pripravile, kajti zvečer jih ne bi toliko prišlo. Govor sem sestavila s pomočjo pisma Mare Rupenove v Dolenjskem listu, nekaj pa sem vzela iz članka v Ljubljanskem dnevniku...«
»Pa še sin vam je pomagal, kaj ne?«
»Zato je bil pa res lep govor. Kar dve noči pred nedeljo nisem spala zaradi teh priprav!«
Potem se je počasi pričelo uradno življenje v pisarni. Jože Kumer, ki je bil pri vojakih v Raši, se je prišel spet prijaviti med mirnopedske občane. Pa ne bo ostal doma, k zdenčarjem bo še v Ljubljano.
Težki moški škornji so prišli po »štempelj« za živinski pošni list. Junca bo prodal za kakšnih šestdeset jurjev na sejmu na Veseli gori...
Po potrdilo za invalidnino je prišla tovarišica zama.
»Kaj bi lahko jutri prišli, danes je šla vodja pisarne, ki ta potrdila izdaja, v Novo mesto...?«
»Bom pa prišla jutri zjutraj, da se lahko potem s tistim vlakom ob devetih odpeljem naprej v mesto!«
Potem je bilo spet malo oddiha. Izkoristil sem ga, da sem povprašal Pavlihovo, kaj misli o avtocesti, ki bo šla blizu njikove vasi.

OBISK PRI REMONTU

Remont je v zadnjem času temeljito zadržal. Bavi se s stavbnim in pohištvenim mištrstvom, izdelke pa pošilja v Karlovce, Ljubljano, Novo mesto in drugam. Zaposluje 22 ljudi. Ko bodo izplačali dolg, nameravajo izpopolniti strojni park in razširiti prostore. »Trenutno imamo res še finančne

MALENKOSTI?

V Mirni peči je precej velikih malenkosti, ki pa bi se z dobro voljo le dale odpraviti. Marsikdo namreč kar ne more razumeti, kako da si je Biška vas napravila perleže, Mirna peč pa ne! In to še celo kljub temu, da je bila občina pripravljena pomagati. Malo več dobre volje za komunalno dejavnost bo že treba pokazati.

VELIKE ZELJE

Ze dolgo si Mirnopedčani žele svoje ambulante. Poslovala naj bi v podaljški Zadrugnega doma. Tako ne bi bilo treba za vsako malenkost v Novo mesto. No, zdaj kaže, da bo nekaj iz tega.

TRGOVINA JE SICER DOBRO ZALOŽENA

Trgovina je sicer dobro založena z vsem, gospodinja Ana Somrak z Vrbovega pa meni, da bi sedaj ko zadruga nima več trgovine, morali imeti vsaj še enega prodajalca. Kadar je več ljudi, je treba namreč precej čakati in v majhnem prostoru je kar stiska.

TEDENSKI KOLEDAR

Sreda, 28. marca — Maksim Čarjčič, 27. marca — Robert Petek, 26. marca — Janez Sobota, 25. marca — Ciril Nedelja, 24. marca — Branko Ponedeljek, 23. marca — Benjamina
Torek, 1. aprila — Bogomila
SONCE vzhaja 1. marca ob 5.43 in zahaja ob 18.30. Dan je dolg 12 ur 47 minut.
LUNA: 28. marca ob 12.18 prvi krajec.

»KIKO«

»KIKO« — NOVO MESTO: od 25. do 27. marca francoski barvni film »Imaš sem sedem hčer« in ameriški barvni mladinski film »V dolini bobrov« in »Pol orača zemlje«. Od 28. do 31. ameriški barvni film »Princ iz travne«.

KOSTANJEVICA: 30. 3. ameriški barvni film »Boj za lastnino«.
METLIKA: angleški film »Jaz in gospod ministar«. 29. in 30. 3. francoski film »Grot Monte Cristo« — II. del.
ČRNOMELJ: 25. in 26. 3. španski barvni film »Nekdo je šivel kraj«. 28. in 29. 3. madžarski barvni film »Kviku glav«. STRAZA: 29. in 30. 3. ameriški film »Zene orkestra«.

DOL. TOPLICE: 29. in 30. 3. sovjetski film »Nesmetni garnizon«. ZUZEMBERK: 30. 3. ameriški film »Ni malih grehov«. TREBNIJE: 29. in 30. 3. ameriški film »Vstaja na ladji Baunt«. Predstava v nedeljo ob 16. uri.

MALI OGLASI

PRODAM SUH OBELOAN — STAVBNI LES. Vidrih Ivan, gostilna, Otočec ob Krki.
UGODNO PRODAM vodno turbino Francosa, Barbo Jože, Radna vasa, pod Trehbelno.
PRODAM HISO in 2,5 ha zemljišča na Podrebru 10 pri Senuču. Prodajal skupno ali posamezno po parcelah Foto Crnkovič, Bosaški Brod.
HISI LAJČIČI, prizideki pri gradnji avto ceste — pozori! Ugodno prodam malo posestvo z lepim gospodarskim poslopjem v Senuču pri Dolenjskem.
Naloga v upravi lista (132-58) ZAMENJAM stari težak voz v dobrem stanju za ročno slamo-veznico. Ravbar, Rateč 42.
MIZARSKEGA POMOČNIKA za izdelovanje pohištva sprejme takoj Mizarstvo Prelovec, Ljubljana. Pot na Rakovo jelo 15 v Trnovem.

Novice z Vinice ob Kolpi

Svet državljanov pri Zdravstveni postaji na Vinici je razpravljal o stanju v ambulanti. Notranje prostore je treba na novo preplestati, po tleh položiti linolej, ker snazilka za tako majhno nagrado kot jo dobi ne more tolikokrat ribati kot bi bilo potrebno. Peč je stara, kadi in bo treba postaviti novo. Poslopje, v katerem posluje ambulanta, naj se na zunaj malo popravi, da bo spodobno.

Zadnji čas je obisk v ambulanti padel. Le ob semanjih dneih je nekoliko večji. V bližnjem Bosiljevu je nov zdravnik, zato večina drvi tja.

Močno pogršamo zobno ambulanto. Za zdravljenje zob izgubijo ljudje mnogo časa in porabijo veliko denarja za vožnjo v Črnomelji ali v Bosiljevu. Zaradi takšnega stanja zamudijo učenci mnogo dni pouka. Prav bi bilo, ko bi tudi na Vinici uredili zobno ambulanto!

OB DNEVU ŽENA

V počastitev 8. marca je bila na Vinici akademija, katere so se udeležile številne žene iz Vinice in bližnjih vasi. Navzoče so bile tudi vdove in matere padlih borcev, mladina in ostalo občinstvo. Tovarišica Kotarjeva je v svojem govoru poudarila borbo žena za enakopravnost, neenakopraven položaj žena v stari Jugoslaviji in njihov prispevek v NOB. Po proslavi so žene privredile v gostilni »Skolnik« prijetno zabavo in pogostitev za matere in vdove padlih borcev.

MIZARSKA ZADRUGA BO GRADILA NOVE DELOVNE PROSTORE

Mizarska zadruga na Vinici je v zadnjem času zadovoljivo napredovala. Nabavila je nove stroje, število delavcev se je povečalo od štirih na dvanajst. Ker je napravila ugodne pogodbe za izdelavo furnirane pohištva, delajo v dnevne izmenah. Večji del pohištva po pogodbi je že izgotovila. Na spomlad bo pričela zidati novo poslopje, nakar se bo obrat razširil in zaposlil še več delavcev.

Zanimivosti iz Prečne

Prečnina aktivnost je tudi v Prečni močno razgibala organizacijo. Poleg zelo uspele prireditve za 8. marec, smo zadnje nedelje imeli lepo obiskano občni zbor Rdečega križa. Vsako leto je več članov, zlasti žena.

V nedeljo popoldne se je predstavila dramska družinka PD Prečna z dramo Ferda Kozarka »Vida Grantova«, ki je z dobro igro pokazala, da zmore tudi težja in resnejša dela.

Te dni je imel prvo sejo tudi novoizvoljeni krajevni odbor, ki se je takoj v začetku zagretil v gospodarstvo in razpravljal o prostovoljnih delih na cesti v Češki vasi, o ureditvi prepotrebni perlinikov in še o drugih vsakih problemih.

Sredi tedna smo imeli v Prečni prav prijeten obisk: zastopnik okrajne Zveze svobod in prosvetnih društev je pripeljal v lovčiku potujočo knjižnico 121 knjig, ki je pripotovala iz Brusnice. Med prebivalstvom je precej zanimanja za knjige, kljub pcmdlanskim opravkom.

In še nekoga zanimivega dogodka ne smemo pozabiti. Ob koncu tedna so v pionirskem odredu na tukašnji osnovni šoli imeli prireditveno slovo. V nekaj dneh odprta pionir 4. razreda Stefan Držar v Ameriko, k stricu — delavcu v tovarni, ki ga je posvo-

Komedija z mrličem

Listine so popravili za prevoz v Zagreb in pogrebni zavod je oskrbel še vse ostalo za prevoz mrliča. Zvečer je polkovnik SGP PIONIR odpeljal pokojnico do Razbor pri Čatežu. Naprej je bil potreben prevoz z vozom. Tu se je pričela žalostna komedija.
Na Razborah mož ni mogel dobiti vozniha, da bi prejel mrliča do doma. Odešel je in se po dobrih treh urah vrnil z voznihom. Denarja ni prinesel, da bi plačal stroške pogrebnega zavoda in za prevoz, zato je šofer po daljšem prekanjanju avto obrnil in odpeljal mrliča nazaj v Novo mesto.
Komedije s tem še ni bilo konec. Ko so nameravali po dveh dneh pokojnico pokopati v Novem mestu, so se spet oglašali sorodniki in naročili prevoz, tokrat na Čatež. Nekdo od njih je prišel v Novo mesto in plačal vse stroške. Tretji dan zvečer so jo spet odpeljali proti Čatežu. Razumljivo, ponovno je bilo treba popraviti listine. Pri Čatežu sta čakala dva vozna, čebulo, melo in videni sporu je spet zmagal mož. Listine so dovoljevale pokop na Čatežu, mož pa je odpeljal pokojnico v Zagreb.
Je vse to odnos do mrtvega človeka?

To in ono iz Mokronoga

Nedavno so končali drugo cepiljenje šoloobveznih otrok 1. in 2. razreda proti otroški ohromelosti. Cepilo so po vsej občini; starši so prispevali za tri cepiljenja 600 din. Na splošno moremo trditi, da so starši razumeli potrebo te preventivne akcije. Našli pa so se med njimi tudi taki, ki za zdravega otroka niso pokazali potrebne skrbi, marveč so odklonili cepiljenje. Na vsi srečo je teh res le malo, in to okrog Klenovika.

Za delo v obratu Telekomunikacij se je prijavilo okrog 135 ljudi, največ takih, ki do sedaj niso bili zaposleni. Med njimi je seveda ogromna večina žensk. Posredovalnica za delo pri ObLO in posebna komisija, ki se ukvarjata z vprašanji zaposlitve pri tem obratu, sta v zadregi glede pravilne izbire prijaviteljev. Vse kaže, da so vsi prijavitelji v resnici potrebni zaposlitve, vendar pa vsi naenkrat ne bodo sprejeti. Kakor smo izvedeli od vodstva obrata, bodo delavnice sprejele letos le okrog 40 žensk in od 10 do 15 moških. ObLO bo moral še naprej skrbeti, da se v Mokronogu odpo podobne delavnice, ki bodo zaposlile vsi odvečno delovno silo, katere je v občini, kot je videti, dovolj.

KZ Mokronog je imela sejo s precej obširnim dnevnim redom; v glavnem pa so pripravili gradivo za občni zbor, ki bo 30. marca.

V četrtek je bilo na Trehbelnem predavanje o raku. Govoril je ob filmskih slikah primarij dr. Bajc iz Novega mesta. Udeležba je bila presežljiva, saj se je zbralo okrog 200 žena. Predavanje ni bilo v okviru ljudske univerze, pač pa ga je organiziral RK.

Zadnje čase slišimo vedno več glasov, da bi bilo prav, če bi ObLO vendar že začel izvajati sklepe o odstranitvi ruševin tako pri Strelu kakor tudi pri Tepšiču. O tem je bilo resda že več sklepov, pa so ostali le na papirju. Prav tako bi bil že Invalidski pevski zbor je pel ženam v Gaberju

Invalidski pevski zbor je pel ženam v Gaberju. Lepih proslavah dneva žena smo prejšaj že mnogo plesli v Črnomlju, Vnici, Segonju, Strazi, Malega Slatnika, Senuču, Kostanjevici in od drugod.

V Gaberju pod Gorjanci so imeli proslavo v nedeljo 9. marca dopoldne. Invalidski pevski zbor iz Novega mesta je zapel več pesmi, domači pionirji pa resnični obširen program telesno-vezgajnega dela in različnih športnih prireditev, ki jih letos ne bo mo.

Glede rešitve vprašanja prednjakov je tajnik Partizana Slovenije tovariš Šavnik omenil, da se pripravljajo posebne brigade, v katerih bi bili predvsem člani Partizana. V teh brigadah bi bilo mogoče s pomočjo strokovnjakov prirediti prednjaške tečaje. Prav tako so na seji precej razpravljali o gradnji igrališ in ostalih športnih objektov za brigade.

Mladinska ekipa Novega mesta je že v prvem kolu nalezla na enega od favoritov — Maribor, ki je v končnem vrstnem redu osvojil tretje mesto. V tehničnem pogledu so bili novomeški mladinci enakovredni domačim, za njimi pa so zasedali v zanesljivosti in hladnokrvnosti. Tudi občina na tema je precej prispevala k potovanju. Edino zmagajo je zabeležil pionir Turk.

V tekmovalstvu posameznikov je bilo malo več sreče, toda tudi tu je v prvih kolu, Turk je v pionirski konkurenci najprej zmagal nato pa se je srečal s kameškim igralcem Abramcem in seveda izgubil (9:21). Tudi Turk se je moral zadovoljiti z 2. mestom, ki ga je njegove sposobnosti precej skromno.

OBVESTILA

ISCEM PRAZNO SOBO v mestu. Pišam dobro. Naslov v upravi lista (133-58)
OD METLIKE DO GRADACA ali na vlak, ki je vozil v Ljubljano, sem izgubil različne listine, med njimi tudi orožni list. Najditejša prosim, naj mi doku-mente vrne, denarico in denar pa lahko obdrža za nagrado. — Jože Lozar, Gradac 42.
CENA MALIH OGLASOV: do 10 besed 100 dinarjev, vsaka nadaljnja beseda 12 dinarjev. Na oglaševanje, ki so pod šifro, oziroma na slovom v oglaševanju oddeleku uprave lista, se prilože 30 dinarjev

Društvo upokojencev — podružnica Novo mesto, vabi vse člane na množični sestanek, ki bo v nedeljo, 6. aprila, ob 9 uri v re-đeški kotički. Na sestanku bodo razpravljali v glavnem o novem pokojniškem zakonu in vlaganju pritožb v zvezi z novimi odločbami.

Ker se je na mojem zemljišču na Rakovski cesti šteje 16, v preteklem letu delala večja škoda na mladih drevesih, travi, koczolu dvojniki in poškodovala opika, opozarjam vse starše otrok, ki so škodo povzročili in lastnike koczolo-ške, da preprečijo vstop na mo-je zemljišče. Odi vsakega, ki bi bomo zlotili pri povzročanju škode, bomo zahtevali povračilo.
Zagorje Jože, Rakavska 16.

OPAZORILLO

Stranke, ki zahtevajo pisarne naslove oglasov ali kakršne koli informacije, naj prilože za odovor znamko za 25 dinarjev. V nasprotnem primeru ne bomo odgovarjali. Naslovo oglasov, ki so pod šifro, ne izdajamo. Za poslani denar v navadnih pisnih ne odgovorjamo.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO
V času od 15. do 22. marca je bilo rojenih 10 dečkov in 14 deklic.
Porok ni bilo.
Umrlj so: Turk Ana, kmetovalnica iz Vinjeva vraga, 80 let. Zelenič Julijana, gospodinja z Zagreba, 33 let. Marolt Martin, sin zidarja iz Dol. Nemške vasi 3 leta. Pust Frančiška, gospodinja iz Dolenje vasi, 24 let.

OPAZORILLO

Stranke, ki zahtevajo pisarne naslove oglasov ali kakršne koli informacije, naj prilože za odovor znamko za 25 dinarjev. V nasprotnem primeru ne bomo odgovarjali. Naslovo oglasov, ki so pod šifro, ne izdajamo. Za poslani denar v navadnih pisnih ne odgovorjamo.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO
V času od 15. do 22. marca je bilo rojenih 10 dečkov in 14 deklic.
Porok ni bilo.
Umrlj so: Turk Ana, kmetovalnica iz Vinjeva vraga, 80 let. Zelenič Julijana, gospodinja z Zagreba, 33 let. Marolt Martin, sin zidarja iz Dol. Nemške vasi 3 leta. Pust Frančiška, gospodinja iz Dolenje vasi, 24 let.

OPAZORILLO

Stranke, ki zahtevajo pisarne naslove oglasov ali kakršne koli informacije, naj prilože za odovor znamko za 25 dinarjev. V nasprotnem primeru ne bomo odgovarjali. Naslovo oglasov, ki so pod šifro, ne izdajamo. Za poslani denar v navadnih pisnih ne odgovorjamo.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO
V času od 15. do 22. marca je bilo rojenih 10 dečkov in 14 deklic.
Porok ni bilo.
Umrlj so: Turk Ana, kmetovalnica iz Vinjeva vraga, 80 let. Zelenič Julijana, gospodinja z Zagreba, 33 let. Marolt Martin, sin zidarja iz Dol. Nemške vasi 3 leta. Pust Frančiška, gospodinja iz Dolenje vasi, 24 let.

Hudetova veliko obeta

Poročali smo že o velikem presenečenju, ki ga je na izbirnem tekmovalstvu za državno reprezentanco v Zagrebu pripravila doslej še nepoznana atletinja novomeškega Partizana GABRIJELA HUDE. Komaj šestnajstletna dijakinja novomeškega učiteljskega tekaškega kluba Jugoslavije. Večina je dajala prednost Goršino-vi, ki je lani že nastopila v mladinski državni reprezentanci v dvoboju z Romunijo, toda vse kaže, da je bila dvakratna prva v Zagrebu za Goršino-vo, je predolga. Hudetovi družina proge ni delala težav, nasprotno — v cilj je prišla še najbolj sveža od vseh. Zanimivo je, da je le malo zastopala za Slaniškovo (Celje), Kovarčev (Novi Sad) in Safferjevo (Zagreb), medtem ko je za seboj pustila državno reprezentantko v smučarskih tehnikih Betajevu iz Celja in vrsto drugih znanih atletinj. Hudetovi iskreno čestitamo in iskri želimo, da se v Parizu dobro odreže.

zastopati Jugoslavijo in svoj domaći kraj v tujini. F. M.

Худе изненадила

Непозната такмичарка из Новог Места пласирала се у екипи победивши многе познате атлетичарке

»Zagrebu — Izluzno takmicarica je sastavila ekipu ženske atletice koja je vodila za mlada učiteljica na krcu Jugoslavije u Parizu. Zanimivo je, da je malo zastopala za Slaniškovo (Celje), Kovarčev (Novi Sad) in Safferjevo (Zagreb), medtem ko je za seboj pustila državno reprezentantko v smučarskih tehnikih Betajevu iz Celja in vrsto drugih znanih atletinj. Hudetovi iskreno čestitamo in iskri želimo, da se v Parizu dobro odreže.

Takole je zabeležil jugoslovanski športni tisk (konkretno: SPORT BEGRAD) nepričakovani uspeh Hudetove v Zagrebu

Za začetek: presenečenje!

Kvaliteten športni program v proslavo pričelka del na avto cesi

Zadnje čase je v Novem mestu v znaku priprav za proslavo pričelka del na avto cesi, ki bo 1. aprila v Novem mestu. Da bi program športnih prireditev čim kvalitetnejši in pestnejši, bi bil sklican na OLO Novo mesto poseben sestanek. O tem se je razpravljalo tudi na 1. seji novega upravnega odbora Okrajne zveze Partizana. Seji so kot gostje prisostvovali tudi predsednik Partizana Slovenije in predsednik CK LMS Tona Kropušek ter člana izvršnega odbora Partizana Slovenije — tajnik Tomaž Šavnik in blaginjski Hojkar.

resnični obširen program telesno-vezgajnega dela in različnih športnih prireditev, ki jih letos ne bo mo.

Mladi Elanovci so tekmovali v Mariboru

Zred kratkino so se v Mariboru zbrali skoraj vsi najboljši mladi igralci namiznega tenisa, ki v republikem merilu nekaj pomenijo. Na turnirju je sodelovalo preko 100 pionirjev, pionirk, mladincev in mladink. Med njimi tudi mladinska ekipa novomeškega NTK Elan, ki so jo sestavljali Plavec, Uhl in pionir Turk.

dirje. Sklenjeno je bilo, da se uredi vse potrebno, da se igrašča in ostali objekti gradijo na takih mestih, da bodo po končanem delu na avto cesi lahko ostali tamkajšnjim partizanskim društvom in solam. Prav tako je zadnji čas, da se prične z dograditvijo novomeškega štadiona, kjer so letos predvidena velika športna tekmovališča, med drugimi tudi mednarodna srečanja. Sprejet je bil sklep, da se ukrene vse potrebno, da bi se stadion dokončal do dneva mladosti, ko bodo prve velike športne prireditve.

Šah v Črnomlju

V nedeljo 16. marca je bil v Črnomlju šahovski brzdurnik. Nastopilo je 12 igralcev. Prvo mesto je zasedel Tone Mlakarč s 5 točkami, drugi je bil Ivan Kobler z 4 točkami, tretji Kosta Vanovič s 3,5 točk, četrta Tone Plut 7 točk in peti Tone Kranjc 6,5 točk.

F. M.

IVO PIKROVIČ:

Kukova gora

„Ljuba duša: sneg je, noter se tiščijo...“

Govorci so čudovita gora, ki ni odkrila tseh svojih skrivnosti nikomur, ne tuju ne domačinu.

(Trdina, Gorska deklina)

Trdina je v »Omiki« zapisal, da so ob turških vojskah bivali ljudje na Kukovi gori (X. knj. ZD, str. 136). Urednik Zbravnega dela je pripomnil: »Kukova gora staro ime za Gorjance. Trdina si ga je zabeležil leta 1899 pri Rudežu na Tolstem vrhu v obliki Kukla gora.

Pravzaprav pa bo treba razlikovati Gorjance in Kukovo goro: Gorjanci so zemljeposedeči v gorski varahi, ki se vleče od kočevskih Ormožanj in Semčič do Save pri Čatežu in Samoboru, Kukova gora pa je le Miklavčev vrh.

Očito tudi Trdina sam ni mislil pod Kukovo goro vseh Gorjancev, saj pravi: »Gorjanci so se imenovali ljudje, ki so prebivali ob turških vojskah na Kukovi gori. Ko je nehala nevarnost, so se preselili nise v Gubrije in druge podgorške vasi (str. 236). Vse gonovje ob kranjsko-hrvaški meji je od starih časov do danes posejano. Trdina pa je mislil le na sledovce njiv, ki jih je še vedno dobro videti na vrhu Sv. Miklavča in ki pričajo, da še niso prav dolgo v pušči. V Podgorju pripovedujejo zares še danes, da so se neznanj poljedelci tega zapuščeneča sveta preselili v Gubrije in dobili po gori ime Gorjancev, ne pa da so

oni s svojim primitivom kralili goro, kakor pravi Jenez Trdina. Kaj je ljudi pregnalo s Kukove gore v dolino, je težko reči. Morda bi bilo zanimivejše vprašanje, kaj jih je nekdo pregnalo v to odlično samoto, ko je bilo dovolj plodnega sveta v dolini. Morda divji turški konjeniki, ki so od petnajstega stoletja dalje plenili in palili naše kraje v dolini in uničili tudi prve Pieterje, možni ljudje in jih na konjskih repih privezane gonili v daljnjo sužnost. Morda celo kuga ali kolera, zoper katero niso poznali v starih časih nobenega boljše zdravila, kakor bežati tako daleč, da si strgal nove podplate.

Na vsak način je bilo v tej gorski divlini težko braniti živino pred volkov in medvedi in polje pred puščevostjo tropov divjih zvinj. Vendar govori bajka, da so jih pregnale v dolino mravlje.

Drugo razlago po ljudskem pripovedovanju si je zapisal šentjerpeški arheolog samouk Išnac Kušljan. V drobnem ozumenelem zvezku, ki je v Narodnem muzeju v Ljubljani, beremo, da je posebno veliko budnega prizadeval ljudem, ki so bivali vrhu Gorjancev, skrat. Le-ta je v Hudi peč čuval zaklade kralja Pendarja in obenem nagajal ljudem na Gorjancih. Ob košnji jim je klical naj raztrosijo seno, ko pa so to storili, se je ulila ploha in seno zmožila. Drugič je zopet klical, naj spravijo mrvo v

kočice, ko bi se lahko sušilo. »Ko jim je tako nagajal leto za leto, so se začeli počasi seliti v brusniško farno, v vas Suhadol, in ne prebivajo od takrat več na Gorjancih,« zaključuje Kušljan svoj zapisek o porečnem skratu Guglju v Gorjancih.

Vemo tudi, da se podnebje spreminja; da je bila, na primer, od 1. 1540 do 1640 v Evropi »mala ledena doba« in da se po letu 1850 svet spet ogreva. Če so bila kollektivna slaba leta, ki v dolini morda niso kdo ve kaj škodila, ni obrodil na Gorjancih niti tisti mrševj gorski ječmen, ki je imel zrnje v klasu le v dveh redih in ki je daljal tudi uskokom na Ječmeniščih v Gorjancih tako beruški kruh, da so se, ko so se Turki uneli, vrtni raje zopet nazaj v svoje rodne kraje v Bosni. Tudi na samotnih Ječmeniščih je še danes videti sledove zapuščene uskokovskega naselja in pa ime Ječmenišče je še v spomin ostalo na starih zemljevidih.

Pri nadarjenem in mnogo obetajočem kostanjeviškem slikarju Jožetu Gorjupju, s katerim gva v šoli skupaj sulila Cezarjevo »Galsko vojno« in reševala matematične enačbe, sem nekot videl nagačnega medveda. Prijatelj mi je pripovedoval, da je zverino prinesel njegov stric iz okupa-ljskih bojev v Bosni. Ko je ta umetni-kov sorodnik nekje pri Saraje-

vu povedal domačinom, da je doma pod Gorjanci, so ga radovedni vpraševali po Ječmeniščih in mu hiteli pravit, da so njihovi dedje živeli nekot kot uskokci na Gorjancih in prav na Ječmeniščih.

Skoda, da ni ohranjenih starejših zapisov imena Gorjancev. Ne vemo, kako so jih imenovali Iliri ali za njimi Kelti v Dunumu na Krškem polju, niti kako pozneje Rimljani v Novem dunumu (Noviodunumu) in Cruciatu. Tudi iz srednjega veka se ni menda nič ohranilo. Vizitacijski zapisnik iz leta 1609 omenja Miklavčevo cerkev »in monte Vskokorum alijassimo«, vrh Uskoke gore (Lisjak, Zgod. šentj. fare, str. 106); vizitacijski poročilo iz leta 1686 pa omenja isto cerkev »in Gorjanciz«, ki jih imenuje tudi »Kukla gora« (F. Pokorn, neobjavljene prip. k Lesjaku).

Uskokci, ki so pred Turki pribežali iz bosanskih in severnodalmatinskih krajev, so torej hitro po prihodu na Zumberk dali Gorjancem novo ime, ko so nekateri prvih begunov še živeli. To ime pa najdemo le pri avstrijskih geografih in na njihovih zemljevidih do današnjih dni, medtem ko je ostalo nam Slovincem tuje.

Ime Kukova gora, za katero mislim, da mora biti zelo staro, je še nerešena uganja.

(Nadaljevanje prihodnje)

Novo mesto, 21. marca 1958.

Tako je odgovorila danes, prvi pomladni dan, uslužbenka uprave, ko smo klicali Dolenjske Toplice 1 — zdravilišče. Vprašali smo, kaj gostje ta dan delajo. Odgovor nam je tako ugajal, da smo s telefonskimi intervjuji nadaljevali. Naj vam že vnaprej povemo, da sneg, ki je padal, ni bil nikomur od vprašanih všeč.

Stopišče 4 — osnovna šola. »Kaj pravijo pionirji k takšni pomladi in če se kaj sankajo?« Je zbrzelo naše vprašanje po žicah. Franči Novakova, upraviteljica šole, je odgovorila: »Jezi ni, čeprav sonce še malo kukka skozi oblake. Otroci, ki imajo dobre čevlje, so veseli, ostali pa žalostni.«

Mokronog 1 — nižja gimnazija. Vilko Videčnik, ravnatelj, je povedal: »Danes otroci ne pišejo tradicionalne naloge »Prvi pomladanski dan«. Sneg je na srečo južen, če pa bo še naprej tako snežilo, se bodo dijaki lahko še sankali.«

Klicali smo tudi kmetijske strokovnjake, da bi zvedeli, kaj menijo o vplivu snega na kmetijstvo.

Črnomelj 4 — kmetijski referent ObLO Jože Skof: »Posebnih posledic ne bo. Kot vseserijski sneg je tak sneg sicer dober, vendar zadržuje rast. Zaostala bosta tudi kop v vinogradih in oranje, tudi rani krompir bo prizadet. Sneg je južen, pri nas ga se sedaj ob enajstih 10 centimetrov.«

Novo mesto 1 — kmetijska šola Grm. Franc Kocuvan je povedal: »Večje škode ne bo. Sneg je ustavil delo na hmeljiščih, škropljenje sadnega drevja in čiščenje travnikov. Skodi pa setvi ovsu, italijanskim sortam žit in sadnemu drevju, če bo polomil poganjke. Tudi delo na vrtovih bo zavrl, ker bo ohladil zemljo. Upamo pa, da večje škode ne bo.«

Novo mesto 119 — Splošna bolnišnica. Vprašanje: »Imate danes kaj hušji naval sprico snega?« Vratarica Vida Drab: »Ze tako je naval tolikšen, da nismo utegnili opaziti, če je danes kaj večji.«

Novo mesto 187 — Opekarna Prečna. »Kaj delate danes?« — »Do enajstih smo vozili včeraj

Da bo naša telefonska reportaža tudi malce uradna, smo poklicali še Novo mesto 180 — Meteorološko postajo. Tovarš »inkognito« je dal poročilo stanja ob desetih: »Temperatura minus 2, višina snega 8 cm, veter srednji, severovzhodnik. Oblačnost 12.« Svojega imena kljub vsemu preprečevanju ni

Takle je bil letošnji prvi pomladanski dan v Novem mestu in na Dolenjskem; pri Podzemlju in proti Adleštem so celo še v soboto ceste orali s plugi! Prav lahko bi pod fotografijo zapisali: 21. december ali pa 21. januar, ne pa 21. marec 1958...

izkopano glino, sedaj pa smo naspet pričeli izkopavati. Upamo, da večjih težav ne bo, čeprav je vreme za nas zelo važno.«

Spomnili smo se tudi naših brigadirjev na avtomobilski cesti. Kaj delajo v takem vremenu, ali jih sneg zelo ovira?

Pošta Šmarjeta — Glavni štab MDB. Dobili smo Franja Severa, člana štaba. Dobesedno je odgovoril: »Sneg smo sprejeli z »oduševljenjem«, ker nas zelo ovira v pripravljajnih delih. Prepričani pa smo, da bomo tudi to oviro premagali.«

● OGLASUJTE
● V DOLENJSKEM
● LISTU!

»SPUTNIK 3« — 6000 kg?

Sporočilo poljske agencije PAP — Podrobnosti bodo sovjetski znanstveniki sporočili šele potem, ko bo novi sputnik že v vesolju — Drugi sovjetski satelit bo zgorel med 5. in 15. aprilom

Kakor je pred dnevi sporočila poljska tiskovna agencija PAP, bo tretji sovjetski sputnik tehtal najmanj 5 do 6 ton. Izstrelil ga bodo z raketo, ki bo v primerjavi s prejšnjimi neprimerno večja. Imela bo tako hitrost, da bo sputnik lahko obkrožil mesec in se nato vrnil ter krožil dalje okrog Zemlje. Njegovi aparati bodo avtomatično pošiljali podatke o poletu. Sovjetski znanstveniki pravijo, da bodo podrobnosti sporočili šele potem, ko bo novi sputnik že v vesolju.

Samo da pride pomlad...

60 minut pri trboveljskih in goriških brigadirjih v naselju TONETA TOMŠICA v Trebnjem

»Ma oštja, boš že našel tisti, f' ali ne,« se razburja nekdo v skupini, ki se je zbrala okrog zelene peči pri malem pisalnem stroju sredi prostorne, mrzle barake.

»V hrbet te peče, v palec pa sebe,« mi je zaupal sekretar brigade, ki je sedel najbližje peči in ustvarjal. »Pismo našemu okrajnemu komiteju sestavljamo...«

»Tele tri vrstice piše še celo jutro,« je zbradljivo pripomnila črnolasa nagajivka, »še pet jih napiše, pa jih bo imel osem...«

Kaj hitro smo postali prijatelji in pogovor je stekel, kot da se poznamo že vrsto let.

»Veste, športne rekvizite imamo vse s seboj, pa zaradi slabega vremena se nismo mogli imeti drugega kot streljanje z zračno puško. Toda takoj ko bo sneg skopnel, bomo pričeli tekmovali tudi z drugimi brigadami. Imamo tudi dobre televadece!« je ponosno povedal športni referent Boris Polencič.

Brigada je sestavljena iz 40 goriških in 80 trboveljskih mladink in mladincev. Razdeljeni so v štiri čete po kakih 25 ljudi in delajo v dopoldanski in popoldanski izmeni po 6 ur.

»Čeprav smo iz tako različnih krajev Slovenije, se kar dobro razumemo, samo na toli, »ma oštja« se še nismo čisto navadili,« se je nasmejala ena od Hraštničank. Potem pa me je še pomenljivo pogledala, kot bi ujela moje misli ob tistem »se kar dobro razumemo«.

»Dekleta spimo v eni pregrajeni tretjnji barake, fantje pa v drugih dveh. Če zvečer razgrajajo, se vse slisi skozi steno. Pa še radio imajo Trboveljčani s seboj. Potem bomo dobili tudi televizor...«

Seveda me je zanimalo, kakšne so barake znotraj. Ob vohu imajo police za čevlje, po baraki pa še kar red, čeprav seveda ne tak kot pri vojakih. Sedaj namreč se nimajo prilagodili, da bi se posvetili urejanju barak in taborišča, ker: »...hitimo predvsem z gradnjo barak, vodovoda in telefona, da bo to čimprej urejeno. Lahko pride še slabše vreme in potem bomo vsaj pod streho,« je pripovedoval komandant naselja Trebnje, Boris Smid iz Banje Luke. »Zaradi požarne varnostnih

ukrepov moramo prestaviti eno barako. Skupaj bo v našem naselju 7 barak, jedilnica s kuhinjo, ambulanta in latrina. Zdi se mi, da so za naše naselje izbrali najlepši kraj ob vsej trasli...«

Avtocesta teče skoraj tik naselja. Na tem odseku je bo zgradilo podjetje »Pute« iz Sarajeva, ki bo poslalo v Slovenijo 200 strokovnjakov in merjev. Tudi potok je blizu, da prebivalci naselja poleti ne bodo imeli daleč za kopanje. Hribi in gozdovi za barakami ustvarjajo prijetno okolico, tako da bo morda naselje Trebnje, ko ga bo dokončno uredili, res najlepše. Tudi o goriško-trboveljski brigadi se je komandant naselja pohvalno izrazil.

»Mislim, da je to ena najboljših brigad. Domačini so nas zelo sprejeli in

med njimi in nami vlada najlepša slo-ga. Zelo nam grede na roke.«

»Kako pa ste kaj zadovoljni s hrano?«

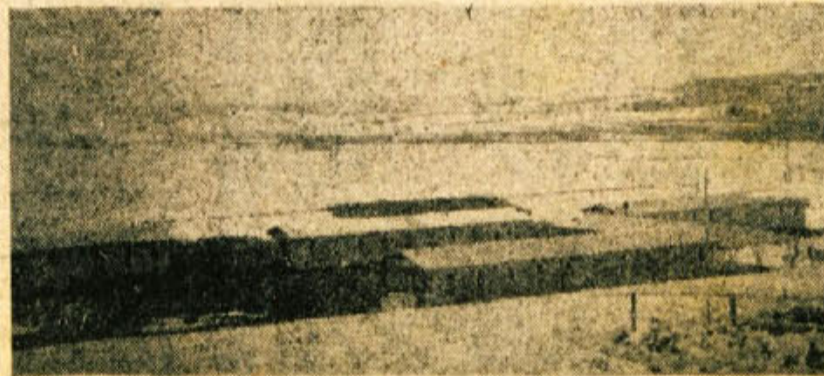
Intendant brigade je povedal: »Kuhamo v bližnji naselja. Hrana je odlična in prav malo je takih, ki bi si doma lahko toliko privoščili. Vsak dan imamo meso. Gospodarska poslovna zveza odlično skrbi za nas — treba je samo dvigniti telefonsko slušalko in že so zadeve urejene.«

Sploh je vse, kot mora biti, le pomlad se tako obra. Ko sem bil pri njih, je okrog naselja ležala še debela plast zmrznjenega snega. Vse špranje v barakah so zamašili s slamo, dobili so gumijaste škornje in dežne plašče, dekleta pa še nove tople treneke. Ko vidijo, da investitor, štab in celo Edeci križ res skrbijo za njih, so tudi take težave kmalu pozabljene. Za ta kratka dva meseca življenja, ki jih še čakata v Trebnjem, imajo vse polno načrtov: obiskali bodo druge brigade, poživili politično delo, ustanovili kulturno skupino...

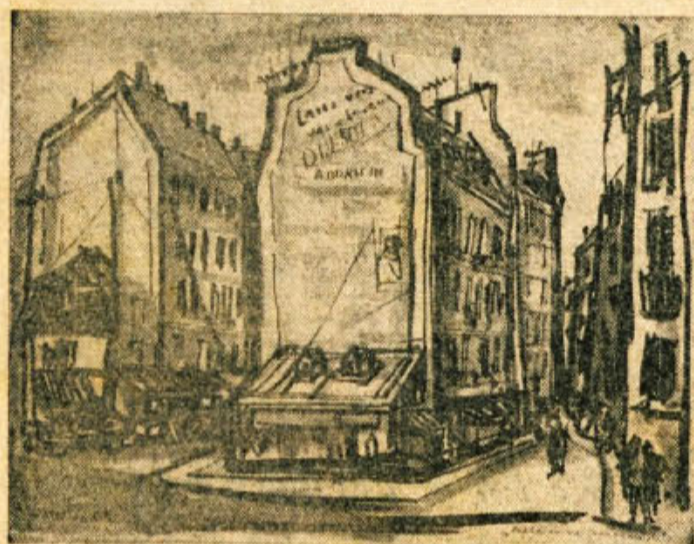
Na pobočju nad naseljem kopljejo brigadirji temelje za jedilnico. Kolesa samokolne škripajo po razhojeni ilovici in sonce, ki komaj prodira skozi nisko meglo, je posijalo na zastavo druge čete.

»Ali vas kaj zebe?«

»Kje pa! Poizkusite malo s krompom, pa boste videli, kako vam bo hitro toplo!« se mi je nasmejla mlad Primorec. No, saj bi res, če se ne bi tudi meni mudilo...

Pogled na nastajajoče naselje v Trebnjem

Vlado Lamut: ALŽIRSKA ČETRT V PARIZU

NEKAJ OKROGLIH

DVA VZROKA

»Oh, Filomena, pa mi vsaj povejte, zakaj se nečete poročiti z menoj?«
»Veste, prijatelj, dva vzroka sta...«

»Katera dva?«
»Vi in še nekdo drug.«

PRISPODOBA

»Torej, prijatelj, kje vas — čevlji žuli?« vpraša zdravnik pacienta.
»V grlu, tovariš doktor.«

»Ali vaju mogoče moj revolver tako zabava?«

NEMOGOČE

»Poplej, Tinček: tale na sliki je moj ded, ko je imel 17 let.«
»Ni mogoče! 17 let star, pa že ded!«

NA DIVJEM ZAPADU

Jim plane v uredništvo krajevnega časopisa: »Kje je glavni urednik, da mu povem, kaj mislim o njem?!«
»Danes ga ni v pisarni.«
»Kje pa?«
»Veste, šel je na pogreb človeka, kateri mu je hotel včeraj, tako kot vi danes, povedati, kaj misli o njem.«

NA TRGU

»Ti, če bi bila kača v raju ponudila Evi jabolko po taki ceni, kakor so na našem trgu, bi bila Adam in Eva lahko še dandanes v raju.«

LEPOTE NARAVE

»No, kako ste se imeli v planinah? Triglavski hribi so čudovito lepi.«
»Imenitno: tri minute sem stal na neki visoki pečini, pet mesecev pa preležal v bolnišnici...«

57. Domov smo zelo dolgo potovali. Prehodili smo že polovico poti, ko smo neko popoldne prispeli do reke, na katero drugem bregu je ležala džungla. Bilo je zelo vroče. Brž ko je Karl zavehal vlažno zemljo ob obrežju, je planil v vodo. Kopl in jaz sva morala vztrajati na njegovem hrbtu, medtem ko so se valovi igrali okoli naju kakor pljuskoče morje okoli kakega otoka. Karl je držal trobec nad vodo, midva pa sva bila ob vsakem njegovem premiku v nevarnosti, da mu padeva s hrbta. Opica se me je krčevito oprilemala, kajti opice, kakor veste, ne znajo plavati.

58. Ker sem videl, da je slon svojeglav, sem vzel Koplju, naj se oprime moje glave, da bom spaval s njim na suho in da bova tam počakala, dokler ne pride Karl iz vode. Ampak brž ko je slon videl, da mu ne sediva več na hrbtu, je začel vrkavati trobecem velike kolčne vode in jih brizgati proti opici, ki je srđito tekala sem in tja po obrežju. Seveda v tolikani razdalji, da je slon ni mogel zmogli. Ampak ker sloni ne vedo, da opice ne znajo plavati, sem se bal, da se ne bi Kopl Karju po neprevidnosti prevedel približai.

59. Vendar sem kmalu pozabil na slona in opico ter zaspal. Zbudila sta me negnanski opičji krik in lonovo trobljenje. Sunkoma sem planil pokonci in ogledal Koplja, ki je, drgetajoč od strahu, sedel na tleh, medtem ko mu je Karl stal nasproti, mahal z visoko vzdignjenim trobecem in na vsa moč obli. Ležec na zemlji sem se oprl na komolec. Slon je bil s zadkom obanjen proti meni in ravno od njim, skoraj natanke med njegovima prednjima nogama, sem opazil veliko kačo, ki se je vzpenjala kvišku. Od groze mi je zastala kri.

60. Potihoma sem se začel plaziti okrog slona in se bližati Koplju. Prijeti se ga nisem upal, ker sem vedel, da bi se takoj obrnil in me ugrabil. Bil je tako prestrašen, da bi se v njegovih razburjenih možganih vse, kar bi se ga dotaknilo, sprevrlo v dotik kače. Pač pa sem si zdaj lahko ogledal, kaj se je bilo godilo. Slon je stopil kači na sredo života in ji zlomil hrbtnico, tako da se kobra ni mogla več premakniti s mesta; vendar je pa bil ostali del njene telesa še živ, in s tem delom se je vzpenjala kvišku kakor vtitek stebrič iz ebenovine.